

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

45.911

**Felelősséggel
a sportért**
(3. oldal)

A réparakodó

(3. oldal)

(4. oldal)

**Emlékezés
Veress Gézára**
(5. oldal)

**A Napló
vasárnapi
melléklete**
(9-12. oldal)

Országos nőkonferencia

Az MSZMP Központi Bizottságának a nők helyzetéről hozott határozata 1970 februárjában született. Több mint másfél év telt el azóta, s ma már lehet eredményekről beszélni, alkalmas az idő arra, hogy számba vegyük, milyen változások történtek a határozat nyomán, s melyek azok a problémák, amelyeknek megoldásáért a jövőben is sokat kell még tenni.

A KB határozata után a magyar nőmozgalom életében szervezeti változások is történtek, a női egyenjogúság érdekében végzett munka a korábbinál sokkal szélesebb alapokra helyeződött. Nemcsak a pártszervek, hanem valamennyi társadalmi szerv feladatai is, hogy ennek a célnak érdekében a maga területén tevékenykedjen. Az elmúlt évben a megyei, járási, városi és községi nőtanácsok megszűnésével egy időben valamennyi fontos társadalmi szerv mellett nőbizottságokat hívta életre.

Most ezeknek az országos szintű nőbizottságoknak a kezdeményezésére, szervezésével hívják össze a magyar nők konferenciáját október 29-30-ra. A konferencia szervezői: a Magyar Nők Országos Tanácsa, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa mellett működő nőbizottság, a Szakszervezetek Országos Tanácsának, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának nőbizottsága, a SZÖVOSZ és az OKISZ nőbizottsága.

A hatszáz meghívott résztvevővel megtartandó konferencián beszámoló hangzik majd el a magyar nők helyzetéről, munkahelyi és életkörülményeiről, az eltelt másfél év alatt történt változásokról és eredményekről. A résztvevők a legfontosabb kérdéseket öt munkabizottságban fogják megvitatni. Az öt bizottság témája: a nő és a munka, a legfontosabb szociálpolitikai és egészségügyi kérdések, a szolgáltatások helyzete, a nők közéleti tevékenysége, valamint annak felmérése, milyen paragrafusok, jogszabályok vannak még életben ma is, amelyek akadályozzák a teljes egyenjogúság megvalósulását.

Az országos nőkonferenciára vár az a feladat is, hogy újjáválassa a Magyar Nők Országos Tanácsát.

Szerdára összehívták az országgyűlést

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az alkotmány 12. paragrafusa (2) bekezdése alapján az országgyűlést 1971. szeptember 22-én, szerda délelőtt 11 órára összehívta.

Dr. Timár Mátys miniszterelnök-helyettes (jobbról a második) latin-amerikai körútja során Peruba érkezett, majd Limában Alfredo Carpija Becerra tábornok oktatásügyi miniszterrel (jobboldalt) és más személyiségekkel folytatott tárgyalásokat. (Napló-telefotó — KS)

Megkezdődött a távfűtés Debrecenben

Az eredeti tervek szerint szeptember 30-ra kellett volna végeznük a karbantartással a Tiszántúli Gázszolgáltató és -szervező Vállalat debreceni távfűtési üzemét. Azonban a szokatlanul hideg szeptemberi napok miatt meggyorsították és már szeptember 17-én befejezték a fontos munkát. Így eleget tudtak tenni annak a miniszteri rendelkezésnek, amely előírja, hogy meg kell indítani a fűtési szolgáltatást, ha a hivatalos fűtési időny — október 15-e — előtt legalább három napon át plusz 12 Celsius fok alatt van a napi középhőmérséklet.

Hatezer takaró útnak indul

A Magyar Nők Országos Tanácsának tanácstermében mostanában nem tartanak értekezleteket. A padlótól a mennyezetig színes kötött takarók hegyei foglalják el a helyet. Szinte óránként érkeznek a szállítmányok az egyes megyékből, munkahelyekről és mindenkitől, aki megérezte ennek az akciónak a jelentőségét. A „Takarót a vietnami gyerekeknek” akciót a korábbi hasonló akció sikerére támaszkodva szervezték most újból. S már az eddigi eredmények is túlszárnyalták az előzőt.

Néhány nappal ezelőtt adtak át a szállítással megbízott külkereskedelmi vállalatnak hatezer takarót, hogy minél előbb rendeltetési helyé-

KOREAI JELENTÉS

Losonczi Pál vidéki körútja

Losonczi Pál, az Elnöki Tanácsnak a KNDK-ban tartózkodó elnöke szombaton reggel Dél-Damjög tartomány központjában, Hamhüingbe érkezett. A magyar államfőt a város utcáin csaknem negyemillió ember köszöntötte. A Hamhüing főterén tartott barátságos nagygyűlésen Kim Sze Bong, a tartományi népi bizottság (tanács) elnöke és Losonczi Pál mondott beszédet. Az Elnöki Tanács elnöke ezt követően két ipari nagyüzemet tekintett meg, majd kíséretével együtt részt vett a tiszteletére adott tartományi fogadáson. Losonczi Pál ma indul vissza Phenjanba.

re juttassa. De hamarosan újabb hasonló mennyiségű szállítmány is összegyűlik, az eddigi jelzések szerint körülbelül tizenöt ezer vietnami gyermeket melegítenek majd ezen a télen a magyar nők — és férfiak — által készített takarók. Örömmel üdvözlünk, hogy Hajdú-Bihar megyéből is sok száz takaró érkezett már be, s minden bizonnyal a december közepén levő határidőig még újabbak is elkészülnek megyénkben.

Az újságok, rádió, televízió hírül adta, milyen súlyos árvíz sújtotta az amúgy is sok szenvedést kiált vietnami népet. A segítségre most még nagyobb szükség van, mint korábban.

Hat brigád a döntőben

Szeptember 17-én, pénteken este a Bartók Teremben és a Pódium teremben tartották Debrecenben a „Korunk valósága 1970/71” szocialista brigádvételkedő megyei elődöntőt. A Szakszervezetek Hajdú-Bihar Megyei Tanácsa, a Hajdú-Bihar megyei Tanács, Debrecen megyei város Tanácsa, a KISZ Hajdú-Bihar megyei és Debrecen városi Bizottsága, valamint a Debreceni és Hajdú-Bihar megyei Művelődési Központ által indított és szervezett vetélkedőn összesen több mint kétszáz brigád indult. Harminchárman versenyeztek a selejtezőben, majd a legjobb tizenkét brigád döntötte el, melyik hat szocialista brigád jut az október 14-i döntőbe.

A bel- és külpolitikai, szakmai,

természettudományi, irodalmi, színházi, filmművészeti kérdésekből összeállított vetélkedőn a brigádok jó felkészülésről tettek tanúságot. A szakemberekből összeállított zsűri több mint ötórás vetélkedés után döntötte el, mely brigádok szerepeltek a legjobban. Az elődöntőben elért eredmények alapján a MÁV Járműjavító Április 4., a MÁV Járműjavító Kilián György, a MÁV-igazgatóság Bokányi Dezső, a BIOGAL Györgyszergár Apáthy István, a Magyar Gördülőcsapatgyár Automata és a Mezőgazdasági gépgyár Koltói Anna brigádja szerepel majd a döntőben. Az elődöntők IV-VI. helyezettei könyvcsomagot kaptak a rendező szervektől.

Befejeződött a fül-, orr-, gégeorvosok kongresszusa Debrecenben

Szombaton délelőtt befejeződött a Magyar Fül-, Orr-, Gégeorvosok Egyesületének Debrecenben rendezett háromnapos tudományos kongresszusa. A három szekcióban megtartott kongresszus három napja alatt százharmincöt tudományos előadás hangzott el. A kongresszus munkájában a magyar fül-, orr-, gégeorvosokon kívül számos kül-

földi ország — köztük Japán, Anglia, Bulgária, Nyugat-Németország, NDK — szakorvosai, szaktekinélve is részt vettek. Szombaton délelőtt ülést tartott a Magyar Fül-, Orr-, Gégeorvosok Egyesületének vezetősége. Ezután a kongresszus résztvevői közül több mint százán a Hortobágyra tettek kirándulást. Ma pedig Hajdúszoboszlóra látogatnak el.

Az esők után meggyorsult

az őszi munka

A múlt hét végi esők hathetes szárazságnak a végét jelentették. Egyes helyeken 30-35 milliméter csapadék hullott két nap alatt, de vannak olyan részei a megyének, ahol alig haladta meg a szeptember eleji eső mennyisége az 5-6 millimétert. Mégis a legtöbb helyen jól jött az őszi csapadék, nemcsak gyorsította, hanem olcsóbbá is tette a munkákat. Különösen vonatkozik ez a szántásra, a vetések előtti talaj-előkészítésre. A kőkeménnyé szikkadt földben eddig nagy rögöket szaggattak fel az ekék, most már jobban járja az eke a megázott földet.

Megyénk tanácsi irányítás alatt levő területén 177 ezer holdat kell őszi vetésre előkészíteni. A megyei tanácshoz érkezett legújabb összeállítás szerint több mint 100 ezer holdon végeztek is ezzel a munkával. Különösen figyelemre méltó ez a teljesítmény akkor, ha a tavalyival hasonlítjuk össze. Az elmúlt év hasonló időszakában 55 000 holdat szántottak fel vetés előtt, az idén ennek csaknem a kétszeresét tart-

ják nyilván. A 225 000 hold mélyszántásból 65 000 holddal vannak készen a nagyüzemek.

A legnagyobb munka ezekben a napokban az őszi betakarítás. Most már valamennyi növény törése, szedése, hordása megkezdődött. A betakarításra váró burgonya területe 12 000 hold, s ebből 10 000 holdon fejeződött be a munka, s a 16 000 hold napraforgóból 1600 holdon szedték le a tányérokat. Kom-bájnokra szerelt adapterrel dolgoznak a legnagyobb napraforgó-termelő gazdaságokban, s ez jelentősen gyorsítja és könnyíti a munkát. Szállítják a kukoricát a termelőszövetkezetek földjeiről az átvé-
vő helyre, törik a kukoricát és vágják a szarát. 156 000 hold kukorica vár betakarításra.

Az esők után jobbak a feltételek a vetéshez is. A lucerna, őszi takarmánykeverék után vetik a rozst és az őszi árpát. A közeli napokban nagy erővel kezdenek hozzá a gazdaságokban a kenyérgabona vetéséhez is.

Kedden nyílik az ENSZ-közgyűlés

NEW YORK (MTI) A hét végén számos külföldi küldöttség érkezett a világszervezet székhelyére, hogy részt vegyen az ENSZ-közgyűlés 26. ülésének munkájában.

A kedden megnyíló közgyűlés több fontos problémát hivatott megvitatni, ezek közül is a legizgalmasabbnak ígérkezik a Kínai Népköztársaság felvételének a kérdése; Kína tagfelvételi kérelmét először a közgyűlés különleges politikai bizottsága vizsgálja meg, de a döntő vitára a közgyűlés plenáris ülésén kerül sor. Ismeretes a Csou En-laj miniszterelnök által kifejtett álláspont: a Kínai Népköztársaság addig nem küld delegációt a világszervezetbe, amíg Tajvant ki nem zárják a Biztonsági Tanácsból, valamint az ENSZ összes szervezeteiből. Az Egyesült Államok viszont

arra törekszik, hogy Tajvan megőrizze ENSZ-tagságát, s csupán a Biztonsági Tanácsból vonuljon ki.

A másik nem kevésbé fontos kérdés, amellyel a közgyűlés foglalkozik majd — a közel-keleti válság problémája. Mint már pénteken közöltük, az Egyesült Államok az elkövetkezendő két hónapra magas szintű diplomáciai offenzívát tervez a Közel-Kelet vonatkozásában. Rogers külügyminiszter még e hónap végén a világszervezet székhelyén megbeszéléseket szándékozik folytatni az egyiptomi, az izraeli, a szovjet és más érdekelt kormányok külügyminisztereivel.

A napirend következő kulcsproblémája az ENSZ-főtitkár utódlása. Ismeretes, hogy U Thant nem hajlandó továbbra is vállalni a főtitkári tisztséget. Mandátuma december 31-én jár le. (Reuter)

Német párt- és kormányküldöttség érkezett Varsóba

VARSO. Edward Giereknek, a központi bizottság első titkárnak és Piotr Jaroszewicznek, a minisztertanács elnökének meghívására szombaton baráti látogatásra Len-

gyelországba érkezett Erich Honecker, a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának első titkára, Willi Stoph, az NDK minisztertanácsának elnöke.

A helyzet romlik Közel-Keleten

TEL AVIV

Egy izraeli katonai szóvivő szombat délelőn azt állította, hogy egyiptomi légvédelmi alakulatok tüzet nyitottak izraeli repülőgépekre, s izraeli oldalról viszonzták a tüzet. Az UPI hírügynökség szerint mindez a helyzet gyors romlását mutatja.

A szóvivő részletekről nem tudott beszámolni, csupán annyit mondott, hogy a kilőtt rakéták nem érték el célpontjukat.

KAIRÓ (MTI)

Szadat elnök csütörtöki beszéde nyomán Zajjat egyiptomi ENSZ-fődelegátus jegyzékét adott át az ENSZ-ülésszak elnökének, felkérve hogy a közgyűlés vitassa meg a súlyos közel-keleti helyzetet, vala-

mint Izraelnek a Biztonsági Tanács határozatát szabotáló magatartását. U Thant ENSZ-főtitkár és Jarring ENSZ-megbízottat ugyancsak tájékoztatták arról az egyiptomi kérésről, hogy a Jarring-misszió eredményeit terjesszék a közgyűlés elé.

Az Al Ahram szerint Szadat elnök Kairóban tájékoztatta Douglas-Home brit külügyminisztert arról az egyiptomi kezdeményezésről, hogy a Biztonsági Tanács vizsgálja meg külügyminiszteri szinten a közel-keleti helyzetet. Mahmud Riad miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter ezt a kérdést szeptember 21-én vitatta meg a négy nagyhatalom külügyminisztereivel New Yorkban, U Thant és Jarring jelenlétében.

Riad közgyűlési felszólalását október 7-re tűzték ki.

Leonyid Brezsnyev, a Szovjetunió Kommunista Pártja KB főtitkára és Wally Brandt nyugatnémet kancellár szombaton délelőtt — a nyugatnémet delegáció hazautazása előtt — harmadik, s egyben utolsó megbeszélésre ült össze.

A két államférfi pénteken összesen 7 órán át tanácskozott a Fekete-tenger mentén fekvő festői üdülőhelyen, Oreandában. Nyugatnémet források szerint e 7 órás megbeszélésekből Brezsnyev és Brandt 3 órán át négy szemközt tárgyalt.

Az SZKP KB főtitkára és a nyugatnémet kormányfő, valamint a nyugatnémet tanácsadók zöme pénteken délután sétahajózást tett a Fekete-tengeren. A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság nemzeti zászlójával felbologozott fehér motoros jacht a krími partok közepén cirkált, s Jalta kikötőjébe is befutott. A két államférfi e sétahajózás közben oldott hangulatban folytatta eszmecserejét. Bár a tárgyalások részleteit egyik fél sem fedte fel, szovjet és nyugatnémet szóvivők sejtetni engedték, hogy a pénteki konzultációk homlokterében az európai biztonsági konferencia és a Nyugat-Berlinről szóló négyhatalmi megállapodás állt.

Riad New Yorkba érkezve szeptember 22-én találkozik U Thant ENSZ-főtitkárrel és Jarring ENSZ-megbízottal.

Eban külügyminiszter nyilatkozata szerint nem érné váratlanul Izrael, ha elítélő határozatot hozna ellene az ENSZ-közgyűlés. Eban úgy véli, hogy Izraelnek nem szabad megijednie egy elítélő határozattól.

A közel-keleti helyzet robbanékonyására hívja fel a figyelmet az is, hogy egy héten belül két súlyos incidens történt a Szezi-csatorna térségében: előbb az izraeli légvédelem lött le egy egyiptomi katonai repülőgépet, majd az egyiptomi légvédelem semmisített meg egy izraeli gépet. Nyugati jelentések szerint az incidensek nyomán a front mindkét oldalán riadókészültséget rendeltek el. (MTI)

Szívélyes, kötetlen légkörben folytak a tanácskozások Brandt hazaérkezése után sajtóértekezletet tartott

A sétahajózás után, pénteken este nem tartottak további megbeszéléseket.

Brandt kancellár pénteken délután nyugatnémet újságíróknak úgy nyilatkozott, hogy Brezsnyev főtitkárrel folytatott megbeszélései „tárgyilagos, de fesztelen légkörben” zajlottak le.

A kancellár a nyugatnémet televízió Oreandában tartózkodó tudósítójának is nyilatkozott. Interjújában leszögezte, hogy a pénteki „konkrét és zökkenőmentes” megbeszélések lehetővé tették annak megállapítását, hogy a tárgyaló felek között mely pontokban teljes egyetértés, s milyen további lehetőségek kínálkoznak az együttműködés elmélyítésére. A bonni kormányfő megfogalmazása szerint Brezsnyev a pénteki konzultáció során hangot adott véleményének, hogy jövő évben sor kerülhet az európai biztonsági konferenciára. A kancellár azonban úgy vélekedett, hogy 1972-ben csak „előkészítő konferenciát” tart lehetségesnek. Viszont kitérő választ adott a nyugatnémet tv-riporternek arra a kérdésre, hogy Brezsnyevvel tartott megbeszéléseinek milyen kihatása lehet a Nyugat-Berlinnel

kapcsolatos német államközi tárgyalásokra.

A tárgyalásokról közös közleményt adtak ki. A Brandt vezette nyugatnémet delegáció szombaton a kora délutáni órákban utazott vissza az NSZK-ba. A nyugatnémet Bundeswehr Boeing-707 típusú különrepülőgépe közép-európai idő szerint 18.00 órákor érkezett a bonni repülőtérre. Itt Willy Brandt röviden nyilatkozott a nyugatnémet tv-nek és rádióknak, majd még a repülőtéren tájékoztatta Walter Scheel külügyminisztert utazásának eredményeiről, s ezt követően sajtóértekezleten válaszolt az újságírók kérdéseire. (DP, Reuter, AFP, UPI, AP)

A szombati nyugatnémet lapok első oldalán egyöntetűen szenzációs hírként közlik, hogy Leonyid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára hajlandónak mutatkozik Brandt szovjetunióbeli látogatásának viszonzására.

A lapok „csodálatosan szívélyesnek” minősítik a két államférfi tárgyalásainak légkört, és aláhúzzák a megbeszélések kötetlenségét.

Több lap idézi Brezsnyevnek azt a kijelentését, hogy a véleménycsere eredményessége a tárgyaló felek kölcsönös jóakarátán múlik, amire minden alap megvan.

Brezsnyev arra is rámutatott, hogy a megbeszélések központi téma az európai biztonsági értekezlet összehívása, amelynek igen sok támogatója van Európa-szerte.

Brandt kancellár az oreandai megbeszélések első fordulóját „lényegreható” és „feszültelem” nevezte. Újságíróknak elmondotta, hogy tavaly — a moszkvai szerződés aláírása idején — még mindkét félben érezhető volt a tartózkodás, most azonban már ennek nyoma sem volt tapasztalható.

A kancellár azt is elmondotta — közli a szombati sajtó —, hogy az európai biztonsági értekezlet előkészítő fázisaként az NSZK felvette több „előértekezlet” megtartásának lehetőségét, amit az SZKP vezetője nagy figyelemre méltatott.

A Kölner Stadt-Anzeiger rövid kommentárt is fűz a megbeszéléshöz. Rámutat, hogy két esztendőre aligha számított volna bárki is ennyire barátságos hangulatú találkozóra.

A bonni General-Anzeiger arra számít, hogy a kancellár nyilván derűsen tér majd vissza hazájába. Figyelmeztet az egy ugyanakkor arra, hogy az öröme öröm is vegyülhet, mert a nyugaton „magasra vont szemöldökkel” figyelik Brandt útját, mert tartanak az NSZK „önállóságától”. Meg kell azonban érteni — folytatja a lap —, hogy aki enyhülésről beszél, annak kötelessége, hogy megfelelően cselekedjen. (MTI)

Kína nem hajlandó engedményre

A Kínai Népköztársaság semmiféle engedményre nem hajlandó Nixon pekingi látogatása alkalmából az indokínai népek harcának támogatásával kapcsolatban — hangoztatta Csou En-laj a közelmúltban Szihanuk hercegnek, a kambodzsai ellenállás vezérének.

Szihanuk az AFP pekingi tudósítójának adott beszámolójában idézte Csou En-laj kínai miniszterelnök szavait.

„Ami Tajvan kérdését illeti — mondotta a Szihanukkal folytatott beszélgetés során Csou En-laj — várhatunk, mert tudjuk, hogy Tajvan végül is visszatér Kína kebelébe. Az indokínai nép azonban szenved, s ezért ez a kérdés elsőbbséget érdemel. Mi azt javasoljuk, hogy minden előfeltétel nélkül folytasunk tárgyalásokat Indokína békéjéről és függetlenségéről. Nixon azt állítja, hogy kapcsolataink megjavítására törekszik. Majd meglátjuk. Egyszerre azt szeretnénk tudni, mit forgat a fejében” — mondotta Csou En-laj, aki megismételte: a kínai-amerikai kapcsolatok megjavításához feltétlenül szükség van az amerikai csapatok Indokínából való kivonására, hogy az indokínai népek maguk intézhessék ügyeiket.

KAIRÓ

Ma hozzák nyilvánosságra az új kormány névsorát

Párhuzamosan halad az egyiptomi államapparátus átszervezése és az új kormány összeállítása. Az Al Ahram úgy értesült, hogy szombaton befejeződtek a kormányalakítási tárgyalások, és legkésőbb vasárnap nyilvánosságra hozzák az új minisztertanács összetételét. A kormányalakítás utolsó szakaszában Szadat elnök állandó kapcsolatot tartott fenn Fawzi miniszterelnökkel.

Időközben végleges formát öltött a köztársasági elnöki hivatal átszervezése. Az átszervezési koncepció abból indult ki, hogy Szadat elnök egyidejűleg áll az állam és a népi politikai szervezet élén, ennél fogva az elnökségi hivatal apparátusában el kell különíteni egymástól az irányító tevékenység hivatalos és népi oldalát.

Csou En-laj fogadta Binh asszonyt

PEKING (MTI)

Csou En-laj, a kínai államtanács elnöke pénteken megbeszélést folytatott Nguyen Thi Binh asszonnyal, a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány külügyminiszterével, aki Párizsban a Vietnam-értekezleten részt vevő DIFK-küldöttséget vezet, úton hazafelé Varsó érintésével érkezett Pekingbe. Csou En-laj és Binh asszony megbeszélésén, amely az Új Kína jelentése szerint „nagyon szívélyes és baráti” volt, részt vett még kínai részről Csiang Csing, Mao Ce-tung felesége, a KKP politikai bizottságának tagja és Csi Peng-fej ügyvezető külügyminiszter.

RÖVIDEN A NAGYVILÁGBÓL

LONDON. Szombat délelőtt két és fél óras tanácskozás után befejeződött Chequersben, a mindenkor brit miniszterelnök vidéki rezidenciáján az angol-máltai csúcstalálkozó, amelyen Edward Heath brit és Dom Mintoff valletti kormányfő a máltai angol katonai jelenlét kényes problémáját illetőleg egyeztetést megegyezésre jutni.

RABAT. Sir Alec Douglas-Home brit külügyminiszter háromnapos hivatalos látogatása befejezésével szombaton délelőtt sajtókonferenciát tartott a marokkói fővárosban. A brit külügyminiszter beszédében sikraszállt Jarring közel-keleti ENSZ-megbízott küldetésének folytatása mellett, s hangsúlyozta, hogy végre kell hajtani a Biztonsági Tanács által 1967. november 22-én elfogadott közel-keleti határozatot.

KAIRÓ, TEL-AVIV. Phantom típusú izraeli harci repülőgépek szombaton rakétatámadást intéztek a Szezi-csatorna mentén állomásozó egyiptomi gyalogság ellen — közölte Kairóban egy katonai szóvivő.

KAIRÓ. Szombaton az egyiptomi fővárosban befejezte egyhetes munkáját az Arab Liga tanácsának ülése. A tagországok — amelyek száma Bahrein és Qatar felvételével 16-ra szaporodott — külügyminiszteri, majd az utóbbi napokban nagykövetségi szinten folytatták megbeszéléseiket.

SPANYOLORSZÁG. Egy andalúziai országúton pénteken összeütközött egy teherautó és egy turistákat szállító busz. A karambol következtében 18 turista meghalt, tizenegyen pedig súlyosan megsérültek.

NEW YORK. Négy milliárd 150 millió éves az a holdkőzet, amelyet az Apolló-15 űrhajósai hoztak a Holdon tett „kirándulásukról” — erősítette meg pénteken a New York-i állami egyetem tudóscsoportja. Úgy vélik, hogy a kőzetdarab a Hold eredeti kérgéből való, s csupán valamivel fiatalabb az égitestnél.

ÚJ-DELHI. Új-Delhiben szombaton megkezdte munkáját a kelet-pakisztáni kérdéssel foglalkozó nemzetközi társadalmi konferencia, amelyen húsz ország mintegy 100 képviselője vesz részt.

MANILA. Ferdinand Marcos Fülöp-szigeti elnök szombati rádió- és televízió-beszédében bejelentette, hogy az ország egyes részein hatályon kívül helyezi a múlt hónap bombamerénylet után bevezetett rendkívüli intézkedéseket. A rendelkezés Manilára nem vonatkozik.

LONDON. Már a második kolelás megbetegedésről érkezett jelentés szombaton Nagy-Britanniából. Az első esethez hasonlóan most is egy Spanyolországból hazatért turistán észlelték a járványos betegség tüneteit.

LENINGRÁD. Hosszú és súlyos betegség után szombaton Leningrádban, 71 éves korában elhunyt Alekszandr Prokofjev neves szovjet költő.

HÁGA. Hét értékes festményt raboltak el ismeretlen tettesek egy hágai magánlakásból, köztük Rembrandt egyik állítólagos önarcképét is.

MOSZKVA. Valentyina Nyikolajeva Tyereskova nyitotta meg szombaton Moszkvában az európai nők szemináriumát.

Közvetítették a repülőgép-szerencsétlenség áldozatainak névsorát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium az áldozatok személyazonosságának megállapítása után közölte a szeptember 16-án Kijev mellett lezuhant magyar repülőgép tragikus körülmények között elhunyt utasainak és személyzetének névsorát.

A szerencsétlenség következtében életét veszítette a Bács-Kiskun megyei Pártbizottság és Tanács Erdősi József megyei tanácselnök vezette küldöttség, amelynek tagjai voltak: Gyóni Lajos, Dudás Benjámin, Varga Ferenc, Havasi Istvánné.

A szerencsétlenül járt IBUSZ-csoport Bács-Kiskun megyei résztvevői voltak: Tamáska Jánosné, Vizin Miklósné, Mészöly István, Ocsvári Mihályné, Posszert Gyuláné, Rendetzkzy János, Sebők Erzsébet, Szlovencsák Miklós, Csellik Dénesné, Erdős Dezső, Horváth István, Benke János, Bíró Zoltán, Botocska György, Kiss Istvánné, Tokai István, Zoboki László, Ocsvári Mihály, Posszert Gyula, Puchardt Antal,

Rendetzkzy Jánosné, Szilágyi István, Taba Sándor, Dobó Mária, Gereben László, Ábrahám János, Besenyi János, Bíró Zoltánné, Braunitzer Ferencné.

Az utascsoporthoz három budapesti illetőségű tagja volt: Mihók Antal, Draskóczy Attiláné, Bakonyi Béla.

Életüket veszítették dr. Hankó Mihály és dr. Dezső Imre, a Budapesti Kertészeti Egyetem tanárai, valamint William és Florence Miller, amerikai állampolgárok.

A katasztrófa következtében életét veszítette Mészáros Sándor elsőosztályú repülőgép-vezető, a gép parancsnoka, és hétfőnyi személyzet: Veres László, Deák Andor, Papp Sándor, Takács Márton, Székelyhídi Katalin, Takács Zsuzsanna, Szőke Valéria.

A szerencsétlenség áldozatainak temetéséről később történik intézkedés; a Bács-Kiskun megyei áldozatok közös gyászszertartására Kecskeméten kerül sor. (MTI)

Magyar-libanoni idegenforgalmi egyezmény

Szurdi István belkereskedelmi miniszter az Országos Idegenforgalmi Tanács elnöke és dr. Saeb Dzsarudi libanoni gazdasági és turisztikai miniszter a két kormány képviselőitén szombaton a Duna-Intercontinentalban aláírta a

magyar-libanoni idegenforgalmi egyezményt.

Szurdi István az aláírás alkalmából hangsúlyozta, hogy ez az egyezmény lehetővé teszi a két ország közötti idegenforgalom bővítését, a tapasztalatservert, a kölcsönös szakmai segítségnyújtást. (MTI)

Felelősséggel a sportért

Írta: C. Nagy Gábor,
az MSZMP megyei bizottságának titkára

Megyénk sportmozgalmában ezekben a napokban, hetekben fontos eseményekre kerül sor. Sportéletünk szervezeti, a sportegyesületek vezetőség- és küldött-választó közgyűlésekre készülnek — néhány helyen már meg is tartották —, majd a városi, járási konferenciákat, végül a megyei konferenciát tartják meg. A Hajdú-Bihar sportszervezeteiben sorra kerülő tanácskozásoknak igen fontos politikai jelentőségük van. A különböző szinten történő választások alkalmából, az előkészületek, a közgyűlések, majd a konferenciák során a vezetőségek beszámolnak az elmúlt időszakban végzett munkájukról, elemzik a sportpolitikai határozat végrehajtását, hol tartanak a minőségi és tömegsport fejlesztése területén, a sportolók erkölcsi, politikai nevelésében. A tanácskozások során meghatározzák a további tennivalókat és megválasztják a vezető szerveket, küldötteket.

A sportegyesületi választásokra kedvező légkörben kerül sor. Pártunk X. kongresszusának határozatai, a szakszervezetek országgyűlési képviselői és tanács- tagok választása során végzett politikai munka kedvező feltételeket teremtett, és a KISZ-vezetőségválasztások is jó hatással segíthetik a sportkörüi választásokat. A sportkörüi közgyűlések szervezését, meg- tartását mi is igen fontos politikai tevékenységnek tartjuk. Szocialista államunkban mindenkinek egyaránt érdeke az emberek szellemi és testi képességeinek sokoldalú fejlesztése, az egészség védelme és erősítése. A testnevelési és sportmozgalom szerepe és jelentősége abban van, hogy elősegíti a dolgozók, különösen az ifjúság szabad idejének helyes eltöltését, a dolgozók helytállását a munkában s a honvédelmi készsé- gek fejlesztését. Hozzájárul a kulturális, a szórakozási igények kielégítéséhez, a neveléshez. Eppen ezért a pártszervek segítik és segítik is a vezetőségválasztá- sokat. Mind az előkészületek, mind a közgyűlések sor- án — minden bizonnyal — tovább erősödik az álla- mi, társadalmi, gazdasági szervek és intézmények együttes munkája a testnevelési és sportmozgalom- ban.

Megyénk sportmozgalmában bőven van miről szá- mot adni. Bizonnyára felsorakoztatják majd az egye- sületi sikerek mellé a megyei eredményeket is. Azt, hogy Hajdú-Biharból 51 csapat vesz részt az NB kü- lönböző osztályainak küzdelmeiben, azt is, hogy 61 I. osztályú sportolója, összesen 1182 minősített ve- senyzője van a megyének. A mi fiataljaink az elmúlt évi országos bajnokságok során — az olimpiai sport- ágakban kezdeményezett pontversenyben — a 19 me- gye közt Hajdú-Biharnak szereztek az elsőket. Az elért szép eredmények nagymértékben köszönhetőek a társadalmi aktivisták áldozatos munkájának — az el- ismerés hangján szólunk azokról, akik fáradságot nem kímélve tevékenykedtek megyénk sportéletének fel- lendítéséért.

Egyre több azoknak a szakembereknek a száma, akik politikailag, szakmailag is megfelelnek a mai kö- vetelményeknek. Ugyanakkor szükséges a szakembe- rek hathatósabb képzése és továbbképzése, hiszen nagymértékben tőlük is függ sporteredményeink magasabb szintre való emelése. Figyelembe véve le- hetőségeinket, adottságainkat, további fázisozás és á- doztatvállalás szükséges annak érdekében, hogy a je- lenleginél is több sportágban elérjük az NB I-es szintet, minél több hajdú-bihari sportoló büszkélke- djen azzal, hogy a válogatott keret tagja. Ezek el- éréséért tovább szükséges javítani a sportegyesületek politikai, szakmai tevékenységét, általában a nevelő- munkát.

Az elmúlt időszakban a testnevelésben és a sport- ban rendszeresen résztvevők száma tovább növeke- dt. Évről évre több csapat és sportoló vesz részt a különböző sportágak bajnoki küzdelmeiben, eredmé- nyek szépen javulnak. Öröndetesnek tartjuk, hogy a sportegyesületek mellett a szakszervezetek és a KISZ egy- re többet tesz tagsága sportigényeinek fejleszté- sében, kielégítésében azonban még többet is tehetné- nek a sportoló társadalom nevelése érdekében.

A testnevelés és sport tömegesítésében legfontosabb feladat az általános, közép- és főiskolákban, valamint az egyetemeken folyó sportmunka további javítása, hiszen ezeken a helyeken keresztül válik a testnevelés és a sport a tömegek igényévé. Továbbra is fontos fel- adatnak tartjuk a munkások és parasztok sportolás iránti igényeinek fejlesztését, kielégítését. Csak az ál- talános iskolák 151 úttörőcsapatában közel 42 000 ta- nuló sportol rendszeresen. A tanulás, a művelődés in- tézményei azok, amelyekben a testnevelés és a sport a szélesebb tömegek igényévé, mindennapi életének szerves részévé válik. Továbbra is fontos célkitűzés valamennyiünk előtt, hogy a felnőttek, a dolgozók még nagyobb számban kapcsolódjanak be a testneve- lési és sportmozgalmába.

A tények alapján megállapíthatjuk, hogy az elmúlt években mind mennyiségben, mind minőségben to- vább javult a létesítmények és felszereltségek helyzete. Köztudott, hogy megyénk városáiban, községeiben sok létesítményt avattak a közelmúltban is, de ezek gondozása, még újabbak építése is igen fontos tenni-

valókat jelent. Különösen a megyeszékhelyen növe- kednek az igények, ezzel együtt nőnek a létesítmény- gondok is, amit anyagi lehetőségeinkhez képest csak fokozatosan tudunk kielégíteni.

Megyénk társadalmi a sportolótól és sportveze- tőtől egyaránt elvárja az állampolgári kötelességek betartását, a sportszerű gondolkodást és magatartást, a sporteredmények szakadatlan gyarapítását. A sport- szervekben, egyesületekben javult a nevelőmunka. A sportolók nagy többsége becsületesen él, dolgozik, tanul, megtalálja helyét szocializmust építő társadal- munkában. A továbbiakban is szükségesnek látszik az utánpótlás nevelése módszereinek és eszközeinek szüntelen kutatása, a nevelőmunka javítása. Ez min- den sportvezető, edző számára fontos feladatot jelent. Egy-egy sportoló vagy csapat nem érhet el és a jövőben sem érhet el szebb eredményeket társadalmi összefogás nélkül, hiszen a társadalom biztosítja az előfeltételeket. Ebben a tekintetben is a párt segítő szerepe nélkülözhetetlen. Ez a segítségnyújtás a test- nevelési és sportmozgalomban tevékenykedő pártta- gok útján valósul meg. A sport területén dolgozó párt- tagjaink méltóképpen képviselik sportpolitikáinkat. Pontos, hogy a kommunizmus személyes példájukkal, a meggyőzés eszközeivel megnyerjék a pártönkívüle- ket is sportpolitikánk célkitűzéseinek, lépjenek fel a sportolók, sportvezetők körében tapasztalható helyte- len nézetek, jelenségek ellen.

Az állami szervek, a tanácsok, a gazdasági szervek és intézmények az erkölcsi támogatás mellett anyagi eszközökkel is segítsék sportéletünket, a létesítme- nyek fejlesztését. Továbbra is fontos feladat az álla- mi, társadalmi és a sportszervek összehangolt, együt- tes munkája. Ezen szervek és szervezetek együttesen eddig is sokat tettek és a jövőben még többet is tehet- nének annak érdekében, hogy ne csak megtartsuk a sport területén elért eredményeinket, hanem — a le- hetőségekhez képest — fejlesszük azokat.

Az elkövetkező esztendő sportmunkájának erem- nyessége nagymértékben függ attól is, hogy milyen sikeres lesz a sportelnökségek, a vezető sportszervek választása. Nem mindegy az, hogy a több mint 45 000 tagot számláló 191 sportegyesületünk közgyűlése mi- lyen vezetőiséget választ és milyen összetételűek lesz- nek a városi, járási, illetve a megyei vezetők szervek.

A további eredményes munka alapja, hogy olyanok kerüljenek a vezetésbe, akik erkölcsi, politikai és szakmai tekintetben megfelelnek a követelmények- nek, akik odaadással és felelősséggel elvégzik az ön- ként vállalt munkát. Ehhez az is szükséges, hogy megfelelő vezetői készséggel, sportismerettel rendel- kezzenek. Az ilyen erényekkel rendelkező sportem- bereket — akik eddig is komoly munkát végeztek a sport vezető testületeiben — helyes újból megválasz- tani. A sportkörüi tagság ilyen irányú véleményét, aka- ratát a már megtartott néhány közgyűlésen is tapasz- talhattuk. Egyébként — a lehetőségekhez képest — a megválasztásra kerülő vezetőségek tükrözzék a sport- egyesületben tevékenykedő fiatalok, dolgozók összeté- telét, a nők arányát. Helyesen tartjuk, ha a mun- kában, magatartásban, a tanulásban példamutató ak- tív fiatalokat felkérjük a sportmozgalomban való tevé- kenységre, hogy részesüljenek, mozgatható, irányítói lehet- senek az ifjúságpolitikai határozatok végrehajtásának a sportéletben.

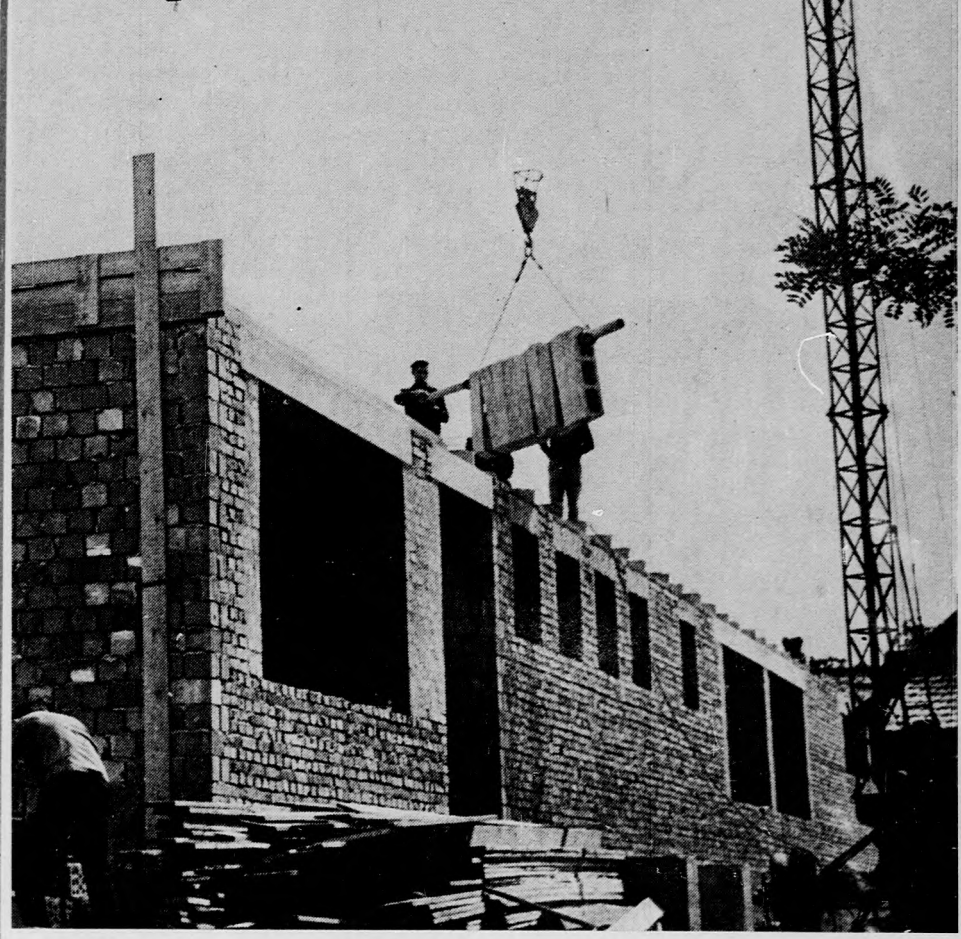
Ezek a fórumokon, a közgyűléseken és a konfe- renciákon hallathatják hangjukat a társadalom minden rétegéből résztvevő, a sportot kedvelő emberek. El- mondhatják véleményüket, javaslatokat tehetnek, így lesz társadalmi a tanácskozás, így lehet jó és si- keres a megbeszélés. A közös ügy, a vezetőségválasz- tás sikere függvénye annak is, hogy milyen a beszám- oló, milyen az előfótti vita. Jó beszámoló és önzet- len, segítő felszólalások, javaslatok után születhetnek olyan határozatok, amelyek helyesen szabják meg az elkövetkező évekre a feladatokat. A célkitűzések végrehajtása, az ezek után születő szép eredmények örömmel tölthetnek el mindenkit, akiknek ezekben részük van.

A sportegyesületi választások eredményezzzék a sportmozgalom tömegbefolyását, különösen a társa- dalmi összefogás magasabb szintű kibontakozását, érvényesülését. A magasabb szinten történő társa- dalmi összefogás eredményezheti csak a dolgozók sportolási igényeinek, lehetőségeinek biztosítását, az egyre több szabad idő hasznos eltöltését, a kulturált szórakozást.

A sportban, a sportéletben ezek és ezek vesznek részt Hajdú-Biharban is. Mondhatjuk, a lakosság leg- nagyobb része érdeklődik a sport iránt, szereti azt. A legtöbb résztvevő vagy néző a vetélkedéseknek, versenyeknek s mind nagyobb tömegeket vonz egy- egy üzemi sportrendezvény, mérkőzés vagy verseny is. Ezt a tevékenységet pedig a sportkörök végzik.

A sport ügye iránti szeretet és felelősségérzet hassa át a közös megbeszélések, a választások részvevőit, mert ezek sikere minden bizonnyal záloga lesz me- gyénk testnevelési és sportmozgalmára további fejlődé- sének.

Kenyérgyár épül Hajdúhadházon

Hajdúhadházon igen sok gondot okoz a község lakóinak friss pékáruval való ellátása. A problémák megoldására a közelmúltban határozat született: itt is létrehozzák a kenyérgyárat. Lencsevégre az ez év májusában elkezdődött munkálato- kat kaptuk. Úgy tervezik az épít- tők — a Derecskei Építőipari Ktsz dolgozó —, hogy 1972. május else- jén már üzemelni is fog. Az új sütő- üzem összköltsége mintegy három

és fél millió forintba tehető, és ke- nyérbolt is lesz benne. Egyébként az építőiparnak már vannak tapasz- talatai ezen a téren. Ők építették korábban a nyírcsádi sütőüzemet, s már tervbe vették, hogy Berety- tőújfaluban is hozzákezdjenek a munkálatokhoz. Egyébként a haj- dúhadházi kenyérgyár hasonló lesz a nyírcsádihoz, csak néhány, az eddigi tapasztalatok alapuló mó- dosítással készül el.

Munkavédelmi tanácskozás a Volánnál

A Debreceni Volán Vállalat da- rabárus és teherforgalmi, valamint szállítmányozási főnöksége, gazda- sági és társadalmi szerveinek veze- tői és a szocialista brigádok veze- tői munkavédelmi tanácskozára gyűltek össze az elmúlt napokban — írja tudósítónk, Szűcs Barnabás. — Az értekezletet Csehi László szb-titkár nyitotta meg, ismertette a vállalat munkavédelmi helyzetét, majd a jelenlévők megvitták a gondokat, problémákat.

Az üzemi balesetek száma sajná- latosan nőtt 1971 eddigi időszakában és az okok között a figyelmet- lenség vezet. Jelentős tényező vi- szont a teheráru-forgalomnál a helytelen, hibás csomagolás, mely különösen nagyobb súlyú áruk ki- és berakásánál okozhat balesetet. Javulhatna a helyzet, ha azok a dolgozók akik a csomagolással, be- vagonírozással foglalkoznak, mun-

kájukat gondosan végeznék és gon- dolnának azokra a rakodókra, akik- nek kétszer, háromszor is át kell rakni az árut, amíg az eljut rendelté- tetési helyére. A tanácskozás egy- értelműen megállapította: nagy szükség lenne arra, hogy szabvá- nyosítsák a vagonberakást a súly- tól és terjedelemtől függően; ez a tény is csökkenthetné a balesetek számát.

Kmetty Gyula igazgató összefog- lalójában elmondotta, hogy a vállal- lat vezetése az eddigieknél jóval nagyobb gondot kíván fordítani a baleseti veszélyek, források elhárí- tására a munkavédelmi felszerelé- sek fokozottabb biztosításával, a munkavédelmi órhálózat továbbfej- lésztésével, az új dolgozók gondos balesetvédelmi oktatásával. Az em- berek testi épségének őrzésében kü- lönösen számít a vezetőség a törzs- gárdatagokra, a szocialista brigá- dokra

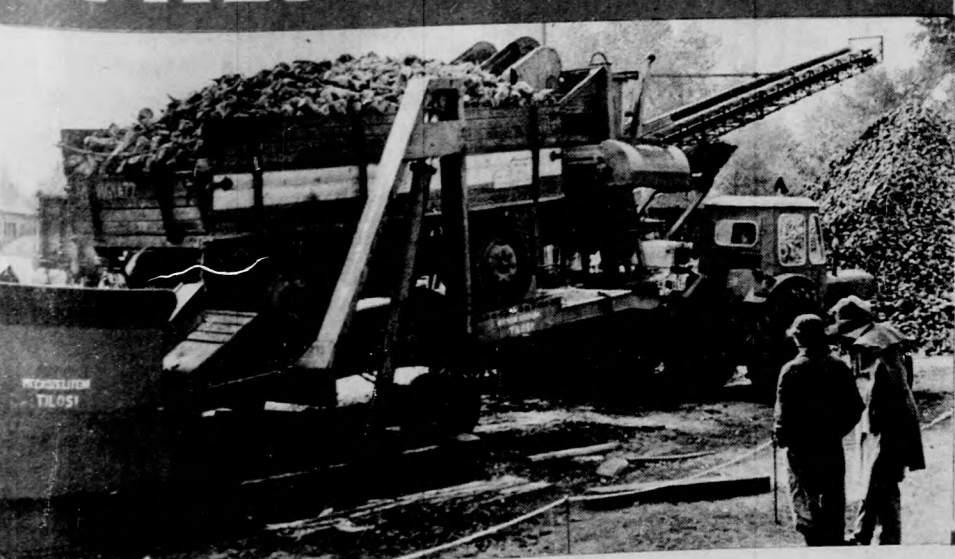
A műszaki napok hétfői programja

A debreceni műszaki napok szept- ember 20-i. hétfői programjában a következő előadások, rendezvények szerepelnek:

A Magyar Agrártudományi Egye- sület délután 3 órakor a Technika Házában „A műszaki fejlesztés ha- tékonysága a mezőgazdaságban” címmel tart előadást. A MÉTE dél- előtt 10.30 órakor ugyanott „A Haj- dú-Bihar megyei Tejipari Vállalat

műszaki fejlesztéséről” ad számot az érdeklődőknek, a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság dél- után 3 órakor Hajdúböszörményben rendez előadást és vitát „Hajdú- böszörmény ipartelepítés és az ipa- rosodással együtt járó kommunális, kereskedelmi, egészségügyi és kul- turális fejlesztések” címmel. Az elő- adás és vita színhelye a bősörmé- nyi művelődési ház.

A RÉPARAKODÓ

BUM, az országosan népszerű- vé vált név mögé ezúttal ugyan- csak rövid idő alatt nagy népsze- rűsége szert tett masina rejtő- zött. Rejtőzött? Na, nem egészen, ez bizony így tűz. Egy ilyen hatalmas, ki tudja, hány tonnás gép ugyanis nehezen talál megfe- lelő méretű zugot a rejtőzéshez, bújóksházhoz.

Persze, nem is ez a feladata BUM-nak, a cukorrépa-prizmá- zónak, vagy ahogyan mi elnevez- tük, a réparakodónak. BUM ugyanis bújókcska helyett nagy erővel, nagy iramban dolgozik — a derecskei Vörös Csillag Terme- lőszövetkezet „alkalmazottjaként” az állomáson. Egyetlen kezelője- nek irányításával könnyedén

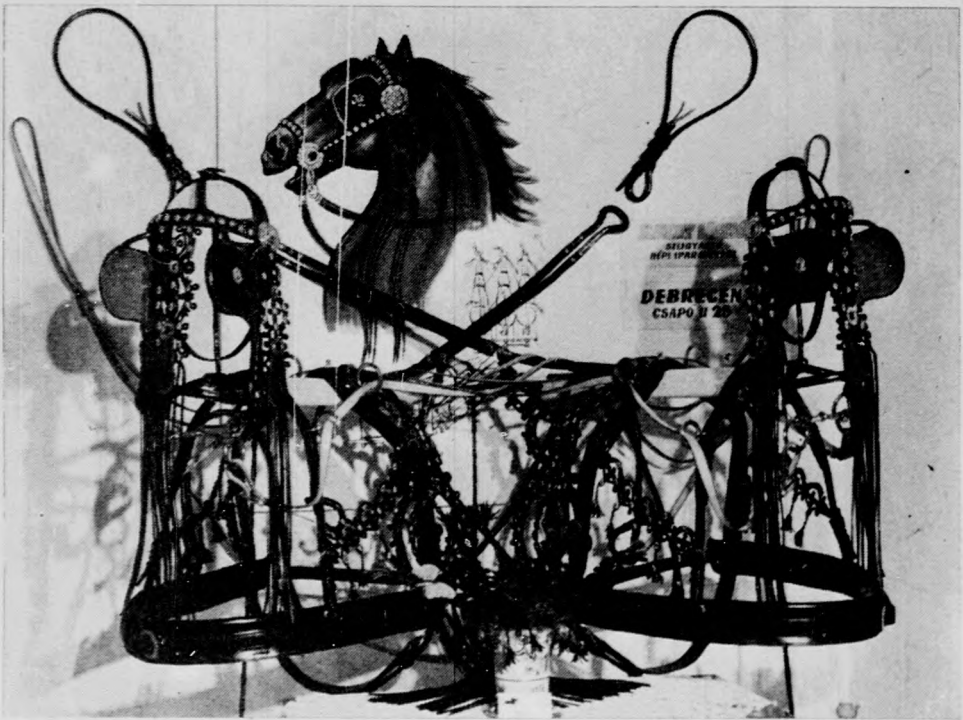
emeli hátára (tenyerére?) a cu- korrépával megrakott teherautó- kat, meg a vontatóval érkező pótko- csikat. Felemeli, billent rajtuk egyet, aztán egy kis ügyes szer- kezett segítségével már ömlik is a sok cukorrépa, fel a futószalag- ra.

Zökkenő nélkül, jól végzi a dol- gát a másfél millió forint értékű BUM. Akik vele dolgoznak, mondják, hogy nem tudnak any- nyi cukorrépa-t hozni, hogy ne győznék az ügyes szovjet gyárt- mányú gép. És ezen nem is csó- dálkozhatunk, ha meggondoljuk, hogy a prizmazó napi kapacitása 2500 mázsa körül van, s ez még cukorrépából is tetemes mennyi- ségnek számít.

Ottjártunkkor a gép már je- vában dolgozott, s ennek szemmel látható nyoma, bizonyítéka, hogy az ilyenkor szokásos cukorrépa- hegyeket most nem lehet látni az állomáson. A BUM meggyorsít- totta a rakodási folyamatot, gyor- sabban ürülnek a pótkocsik, gyor- sabban telnek meg a vagonok, jó- val hamarabb indul rendeltetési helyére az édes rakomány. S hogy ez nem minden haszon nél- kül való dolog, annak már min- denekelőtt a termelőkzövetkezet dolgozója a megmondható. BUM, a réparakodó tehát a szó szoros értelmében hátára vette az embe- rek gondjait, s szinte öntevéke- nyen intézi a termés további sorsát.

Kun Tibor

Debreceni siker a vadászati világkiállításon

Budapesten a Vajdahunyad vár épületében a vadászati világkiállítás keretében kapott helyet a Magyar lószerszámok című kiállítás. A magyar szíjgyártó mesterek művészi munkái sorakoznak itt. Látható a debreceni ötösfogat szíjnyvarrással fészült fekete bőrveteszett, aranyozott cifra csatokkal, finom sallangokkal készült szerszáma, mely egyike a magyar szíjgyártó ipar remekeinek.

A kiállításon nagy sikert aratott Kathy László debreceni népi ipar-

művész, szíjgyártó mester könnyű magyar díshámja. — Ez már ékszer, nem is lószerszám — mondogatták sokan a látogatók közül. Fekete csipkézett bőrből készült. A homlokszíj pedig veretes fonott sallangokkal. Ez a díshám XIX. századi munka alapján készült. A remekmű megismerése után a líbiaiak küldöttsége ugyanolyan mintájú, de ötösfogatra való lószerszámot kíván megrendelni. A fogatbemutatón az egyik négyesfogaton látták ezt a dísz lószerszámot.

„Három srác a hadseregben”

Tanácskozás felvétel előtt: Gábor Pál rendező, mellette jobbról Abonyi Antal operatőr.

A televízió szeptember 14-én kezdte meg a „Három srác a hadseregben” című filmsorozat sugárzását. A hat részből álló, egyenként 30—40 perces sorozatot hat egymást követő héten át — egy alkalom ki-vétel — keddi napokon láthatják a nézők.

A kezdeményező a TV ifjúsági és gyermekosztálya volt, attól a gondolatától vezetve, hogy ma a korszerű technika korában a fogékony fiatal korosztály számára érdekes, hasznos információkat nyújtson. A honvédelmi nevelés ügyét jól szolgálja a sorozat, de bizonyos, hogy nemcsak az ifjak, hanem a felnőt-

Játéknak sem lenne rossz. A sorozat gyermekszereplői a forgatás szünetében megrohamozzák a hídvető harcokcsit.

M. L.

HISPÁNIA, HISPÁNIA

1 SÉTA A RAMBLASON

Az elmúlt hetekben Spanyolország két vonatkozásban került a világsajtó hasábjaira. Elsőként az a hír került a lapokba, hogy a malagai rendőrség egy éjszakai razziaán a Terromolinosban háromszáz külföldi turistát „gyűjtött be” és kísért a Cazaba erődíjmezejébe. A rendszer úgy látszik így próbál védekezni, hogy megvédje a lakosság erkölcsét a külföldi életforma vadhajtsaitól. Reggelre azonban három kivételével mindenkit szabadon engedtek. A nagyobb riadalmat a Costa Brava és a Costa Dorada tengerparti üdülőhelyein a kolera híre okozta. Ezt a tévé jóvoltából a magyar közönség is tapasztalhatta. Néhány nap múltával azonban a kole-rapánik lekerült a napirendről.

Jómagam a két esemény között jártam hispánföldön. Amióta helyreálltak a Magyar Népköztársaság és Spanyolország között a konzuláris kapcsolatok, hetenként kétszer közvetlen MALÉV-légijárat közlekedik Budapest és Madrid között. A spanyol főváros közelében gépünk áthatolt a felhőreteken, a kopár, vörösbarna talaj tűnt szembe, amit csak itt-ott tarkított egy-egy fa- vagy cserjecsoport. Az elkövetkező két héten aztán mindennapivá vált számomra ez a látvány.

A barajasi repülőtéren a szentvelen arcú rendőrtiszviselő néhány másodperc alatt beüti pecsétjét útlevelembe. Alkalmi spanyol ismerősöm az internacionálról átkísér a repülőtér nacional szárnyába, ahol a belföldi járatok indulnak. Alig több mint egyórás út után landol a gép a katalán főváros, Barcelona repülőterén. Ezer a rövid úton tulajdonképpen nem történt semmi, hacsak az nem, hogy még a felszállás előtt szomszédom keresztet vetett magára.

Barcelona kétféle modern világváros. Első dolgom, hogy végig sétáljak a Ramblas-on, a régi város főutcáján. A Ramblas, közepűtt platánok övezte sétányává, két oldalán áramlik a gépkocsiforgalom. A fák alatt több tucat kis bár asztalainál levegőznek az emberek, valami aperitív, egy pohár vörösbort, — ahogy ők mindják „vino tinto” —, esetleg egy kávé vagy egy pohár jégbehűtött tej mellett. A sétány sáv elején hatalmas könyvszárnyak fogadnak, akár nálunk a könyvnapon. A legújabb könyvújdonságokat árulják, színes nyomású folyóiratokat, s szép számban rajzos

A Sagrada Família égbenyúló „kukoricacső” tornyai

vagy fotó-képregény füzeteket. Ezt követi a maga pompás színvilágával a hangulatos virágpiac, majd az állatkereskedők következnek. Kaphat itt az érdeklődő fehéreget, aranyhőrcsőt, mint kanári vagy papagájt.

A Ramblas az óvárost, a Barrio Goticot szeli ketté. A Ramblas voltaképpen becsapja az embert, nem sejteti az ismeretlennel, hogy néhány méterrel arrébb már a középkori építészet világába kerülhet. A keskeny, zeg-zugos utcácskákhöz olyan közel áll egyik háztorony a másikhoz, hogy két szemben levő ház lakói szinte együtt élnek. A negyedben bárók (mi eszpresszónak neveznék), kiskocsmák, kisvendéglők húzódnak sűrűn egymásután. Az egyik báróból a spanyol lélek rejtelmeiről vall a kiszűrődő dal, emitt a sarkon, még hagyományosan a szabad ég alatt, fapapírszalag alatt forgatják a csirkét, amott azonban már csillogó áttetsző falú villany-grillsütőben forognak a piruló szárnyasok.

Az első spanyol Picasso-múzeumot, a Palacia Aquilast is a Barrio Goticóban találhatjuk. Ehhez fogható, csodálatos szépségű XIV. szá-

zadi építészeti gyöngyszemet keveset találhatunk. Méltó hajléka lesz a nagy spanyol életművének. A kiállított anyag egyelőre még csak Sabartésnek, Picasso nemrég elhunyt titkárnak adományából áll. A művész életének delelőjén készült anyag talán kissé szerény.

Bármilyen furcsán hangzik is, egy befejezetlen, közel évszázados mű, a Sagrada Família székesegyház teszi Barcelonában a legnagyobb hatást az idegenre. Az alapkövet 1882-ben rakták le. 1885-ben elkészült az altemplom és a kriptá. 1890-ben a szentély falai, majd közel 30 évig épül a két harangtorony, a St. Barnabera és a St. Barlomera. Antoni Gaudi 32 éves korában kezdett hozzá élete főművének építéséhez. Ez a meglepő elgondolásokkal rendelkező fiatalember addigra már stílus teremtett. Ő építi a barcelonai textilmágnások furcsábbnál furcsább otthonait. Eusebio Guell parkja ma a világ legfantasztikusabb köztere, kőszarkányaival, műpálmáival és hatalmas csigáival.

A Sagrada Família 110 méter hosszú, 16 tornya van — a legmagasabb 160 méter. 100 méteres, lemorzsoltt kukoricacsőszzerű harangtoronyain fantasztikus ember- és állatalakok sokasága, egy álomvilágban élő művész fantáziájának alkotásai láthatók. Gaudi halálával az építkezés 1926-ban megszakadt, majd hosszú idő múltán, nagy vitával párosulva, közadakozásból újra megindult. Vannak nézetek, hogy az élet túlhaladta már a Gaudi álmodta szecessziót, maradjon torzó. Salvador Dali mondotta egy alkalommal: a Sagrada Família befejezésére törekedni árulás. Sokkal jobb volna úgy hagyni, ahogy van, valamennyi lehetőségével, mint egy gí-gászi szúvas fogat. Tény azonban, hogy most is építik.

Nincs mód részletesen beszámolni a város nevezetességeiről. De legalább hadd említsem a barcelonai Gellérthegyet, a Tibidabát. De ezt a Gellérthegyet úgy képzeljük el, hogy a tetejére telepítették a városligeti Vidám Parkot. Egyébként innen a magasból mint egy megelevenedett térképen, jól kivehető Barcelona széles sugárútjai, a város hatalmas arányai, a tengeri kikötő. Én párás időben jártam ott fenn, de mint mondják, ha tiszta a levegő, ellátni akár a Mallorcáig.

Boros Béla

A Picasso-múzeum bejárata a Barrio Goticóban

(A szerző felvételei)

Egy Citi karambol meg. Ez Pierre (Bardot) túlságosan pard m. licia vá. do csab. első vi. meg ak. listát. dóság. ketten. ták egy. A film plakátján — ti figur. tősen s. ményt. ről. ebb. meg be. hangsul. dező — aki Bri. te a fil. ta a sz.

Sokfé. tember. eddig — csak a. lépett k. lenségt. mazott. napi él. sák, ho. ket, m. levőleg. kellem. ne, ha. válán. rájuk. Az e. az elő. Színhá. milder. ben, hi. latot t. den k. lunk.” Hát, megtu. hatnák. benne, el a (f. kérdez. lemese. Mint I. esetébe. keltek. gény l. a piaco. A K. szerzet. lajdon. milder. mit tu. okozh. sem. A m. degün. dán. A. dett”. Weisz. vancsi. idegen. Az e. bet tu. pedig. A h. ten-ek. hogy. ugyan. lehet. lap je.

„KE. ma e. zunk. rát a. útja. től k. hívá. deke. laszo. vétel. ható. A KI. AMA. Bors. nok. mese. után. déli. bern. (a b. díjal. után. vel. szen. „FIL. csm. Hads. kedd.

A MEDVE ÉS A BABA

FRANCIA FILM

Egy mellékutóban összeütköztek egy Citroen és egy Rolls-Royce. A karambolt a Rolls-Royce sinyle meg. Ezzel indul *Gaspard* (Jean-Pierre Cassel) és *Félicia* (Brigitte Bardot) szerelmének története. A túlságosan naiv és szemérmes Gaspard minden erejével ellenáll Félicia változatos és sohasem lankadó csábításainak, akit megaláz az első visszautasítás és mindenáron meg akarja hódítani a félszeg cselistát. (A film befejezésekor boldogság mámorban úsznak mind a ketten, mert miután jól kifárasztották egymást, rájöttek: szerelmesek.)

A film sztárja kétségtelenül — a plakátok, reklámok is ezt bizonyítják — Brigitte Bardot. Ő a központi figura, ő irányítja ezt a meglehetősen sovány és vérszegény cselekményt. Sajnos színészi képességeiről ebben a filmben nem győzött meg bennünket, erejéből csak bájai hangsúlyozására telt. Talán a rendező — Michel Deville — hibája, aki Brigitte Bardot centrissá tette a filmet, hogy Bardot túljátszotta a szerepét. Szépségét, kívánatos-

ságát és szerelmi jártasságát anynyiszor emlegette, hogy végül kénytelen volt a néző belátni: fölötte is eljárt az idő...

A film műfaja szerint vígjáték. Csaknem minden együtt van benne, ami a néző megnevetetéséhez szükséges. Csak az arányokkal van baj! A rendező olyan eszközökhöz nyúlt, amelyek a film hőskorában talán még frisseknek hatottak, ma már azonban csak enyhe mosoly jelenik meg a néző arcán. Láttunk dobozokkal ügyetlenkedő férjet, a krémdobálás tovább fejlesztett változatát (lekváros kenyérral stb.)

Hiába fújta le a port a rendező a szokványos nevetető eszközökről, nem csillogtak eredeti színükben, mert hiányzott belőlük az aktualitás, a frissesség. A forgatókönyv helyenkénti humorán kívül csupán a gyermekszereplők játéka szórakoztatta ebben a filmben a nézőt.

Nehéz igazi humorral telített filmet csinálni. Könnyebb elfogadni bevált — nem biztos, hogy jó! — sablonokat az olcsó hatás kedvéért. Ezt tette Michel Deville is.

(n. i.)

„Vigyázzunk a vonalra!”

Sokféle színházról hallottam életben. Kettő Színházról azonban eddig — bevallom —, soha. Ami csak annyit jelent, hogy hirtelen lépett ki ez a „társulat” az ismeretlenségből. Azzal a meg nem fogalmazott szándékkal, hogy mindennapi életünket görbe tükörbe állítsák, hogy megcsipkedjenek bennünket, mint a *dongó*, aminek tudvalevőleg veszélytelen a csipése. De kellemetlen a jelenléte. Nos, jó lenne, ha ilyen kellemetlenkedőkkel válnának a Kettő-ek. Szükség van rájuk.

Az ember azzal az érzéssel megy az előadásukra, hogy Mindentudó Színházba megy. Mert a Kettő mindent tudnak mondja, helyesb-ben, hirdeti magát: „Telefonszolgálatot tartunk. Az érdeklődők minden kérdésére szívesen válaszolunk.”

Hát — nem válaszolnak szívesen; megtudtam az előadáson. Ostromolhatnák őket ezren, biztos vagyok benne, hogy csak annak fogadnák el a (fel- vagy ki-) hívását, aki jól kérdez. Lehetőleg olyat, amire szellemesen, csipősen lehet válaszolni. Mint Dobos Mariann kedves hívó esetében, akit a piac gondoljai érdekeltek. Amit el is hittünk neki. Szegény leány! Tizenhét éves, és már a piacon jár az esze!

A Kettő Színház kellemes estét szerzett. Az első család mégis tulajdonképpen az volt, hogy ők sem mindent tudók. Kiválgatják, hogy mit tudnak. Ez persze örömet is okozhat, hogy lám, lám, ők sem...

A második család a Mai vendégünk volt, ott a Kettő színpadán. A vendég nem úgy „viselkedett”, mint akit meghívtak. Igaz, Weiszék sem úgy, mint akik kíváncsiak, hogy mit tud a „kedves idegen”.

Az egyelőre — úgy látszik — többet tud, mint a vendéglátók. És ez pedig nem illik.

A harmadik családot a Kettő-ek azon való élcelődése okozta, hogy mindegyik magyar újságban ugyanazokat a külpolitikai híreket lehet olvasni. Hát persze! Egy-egy lap jellege — elvileg — nem az AP,

a TASZSZ, az MTI híreitől függ. Hogy milyenek a kommentárok, kritikák, mennyi a riport, a publicisztika, a krocki, a humor — ez már megkülönbözteti az újságokat.

Mint ahogy a szatirikus műsorokat is megkülönbözteti egymástól, hogy mennyire friss, mennyire elevenbe vágó és mennyire kíméletlen-kíméletlen egy-egy műsor. Mennyire bátor. A Kettő Színház produkciója eléggé friss, eléggé kíméletlen, de nem eléggé bátor. Vagy legalábbis következetesen nem mert elég bátor lenni. Helyenként kíméletlen, helyenként bátor, de a műsor egészének nincs eléggé kifelve az éle. A vonala meg nincs megrajzolva, ami mellé, egyik oldalra is, másikkra is, odaállnának az egyes műsorszámok.

Olyan est hirdeti tehát, hogy „Vigyázzunk a vonalra!”, amelynek nincs vonala. A Pálffy István által szerkesztett és rendezett műsornak „csak” humora van, szellemessége, néhány jó száma — tv-paródiái: Röpülj, páva!, Kicsoda-micsoda?, Második csatorna — és két ígéretes szereplője: Sáfrán István és Weisz György.

Bemutatkozáshoz persze ez sem kevés. Az volna a nem tudom hányadik csalódásom, ha azt mondaná valaki, hogy kevés.

(má—s)

Utolsó felvétel a műteremben

Furdal a lelkiismeret valahányszor emlékszem rá. Életének utolsó éveiben többször invitált, hogy látogassam meg a műteremben: Nem akarok dőgöztetni, nem akarom, hogy írjal, csak úgy nézegetni, beszélgetni — mondogatta izes alföldi kiejtéssel. — Tudod, a magamfajta öregember... s ilyenkor hunyorgott a szőhöz, de tekintetében volt valami bátortalan várakozás, hogy bizonygassam, nem is öreg ő még, ha az ifjúságot jól a háta mögött hagyta is már. Mondanivalója lett volna, talán a végső összegzésre készült. Köszöntem a meghívást, hogy rövidesen megyek Géza bácsi. Egyszer időpontban is megállapodtunk, de a nézegetés, beszélgetés valami „halaszthatatlan” elfoglaltság miatt mégis elmaradt. Ideje lenne megtanulnunk, hogy különbséget tegyünk fontos és fontosabb teendők között.

Tavaly szeptemberben külföldön jártam, s amikor hazaértem, döbentem hallottam, hogy már a temetése is megvolt. Így maradt el még az utolsó találkozásom is Géza bácsival.

A modernekét nem szerette. Gyakran ironizált afelett, hogy ő már csak amolyan maradi festő, akinek a képein fel lehet ismerni a tárgyakat, figurákat. Nem is próbálta megérteni az új törekvések célját, tartalmát. Egyszerűen elutasította, komolytalannak tartotta ezeket a kísérleteket. S ha kiállított rendezett — régen volt az utolsó egyéni tárlata —, és minden, vagy csaknem minden kiállított képét megvásárolták, ravaszok mosoly mögé rejtette büszkeségét, mint az olyan ember, akinek nem kellett bebizonyítani, mások bizonyították be helyette, hogy igaza van.

A Tiszát nagyon szerette. Ifjúkorának hosszú közel-keleti bolyongásairól is ez a táj hívta, vonzotta haza. Utolsó találkozásunk alkalmával — nyárvégi, verőfényes nap volt —, arról beszélt, hogy gyakran jár ki a Tiszához festeni, mindig újabb szépségeit fedezi fel.

És szerette a fiatalokat. Szívesen kapcsolódott be a képzőművészeti kör mozgalomba, s a köréje gyűlt fiatalokat apáskodó szeretettel, gyakran ravaszok humorát is esz-közként használva irányította, javíttatta hasznosságait. Legfontosabbnak tartotta, hogy a képzőművészeti tevékenység abc-ját, a rajzot jól megtanulják.

Veress Géza festőművész egy éve halt meg. S lassan ideje lenne életművének, munkásságának feldolgozásához is hozzáfogni.

M. V.

Veress Géza: Kazlak

Veress Géza: Dinnyeszüret

A MEGYEI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT KÖZLEMÉNYE

„KETTŐ SZÍNHÁZ”

Ma este 8 órakor mutatja be „Vigyázzunk a vonalra!” című szatirikus műsorát a Művész moziban (Vörös Hadsereg útja 28/C.). Az előadás előtt, este 7 órától kezdésig a 11-489 telefonszámon fogad hívásokat az együttes: a közérdekű kérdésekre a szereplők az előadás során válaszolnak. (Jegyek a helyszínen és elővételben a Filharmonia pénztáránál váltathatók.)

A KELET-MAGYARORSZÁGI AMATŐRFILMSZEMLÉRE

Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs, Szolnok és Hajdú-Bihar megye amatőrfilmesei küldték be filmjeiket. A zsűrizés után, szeptember 26-án (jövő vasárnap) délelőtt 10 órakor a legjobb alkotásokból bemutatót rendezünk a Művész moziban (a belépés díjtalan), ekvő kerül sor a díjak átadására is. — Ugyanaznap délután 2 órakor a zsűri tagjainak vezetésével szakmai megbeszélést tartunk a szemle filmjeiről.

„FILMMŰVÉSZETÜNK IDEGENEK SZEMÉVEL”

Címrel a központi filmklubban (Vörös Hadsereg útja 28/C.) szeptember 21-én, kedden este 7 órakor beszámolót hall-

gathatnak meg az érdeklődők a magyar filmek külföldi fogadtatásáról, majd kisfilmeket tekinthetnek meg.

TÁRSASZTANCEGYÜTTESÜNK

10 éves jubileumi ünnepségét szeptember 25-én, szombaton délután 4 órától rendezzük meg; a régi és az új tagok találkoznak ez alkalommal egymással és megtekinthetik az együttesről készült kisfilmeket.

KLUBPROGRAMOK

Új klubunk, a debreceni rejtélyfejtők klubja hétfői napokon délután fél 5-től 7 óráig tart foglalkozást a Széchenyi u. 1. sz. alatt, a Hírlapírók helyiségében. — Újabb rejtélykedvelők jelentkezését várjuk a klubtagok sorába. (A 20-1 klubprogram: barkochba; játszunk a szavakkal — szódominó.)

A „Tóthfalusi Sándor” munkásklub tagjai szeptember 23-án, csütörtökön megtekinthetik a Csokonai Színház „Nagy-mama” előadását.

„Atlasz” kiváló ifjúsági klub (Kossuth u. 1.) 24-én, pénteken: „Az ántudat hátán” (filmvita az ember ántudat kialakulásáról). — Nyugdíjas építőipari munkások klubja (Kossuth u. 1.) 23-án, csütörtökön: „Az idő rostájában” (kisfilm-törtéket).

összeállítás életünk hétköznapijairól). — Kerekes teledi klubkönyvtár ifjúsági klubja: 22-én, szerdán a „Kicsoda? Micsoda?” döntője; az első három helyezett versenyző jutalmazása. Szombaton, 25-én: népdaléneki, a Kerekes teledi HNF-szervezet közösen rendezésében. — Oláh Gábor klubkönyvtár (Tégláskert) ifjúsági klubja: 21-én, kedden este 7 órakor „Rablók, pandúrok, betyárok — Rózsa Sándor és kora” (beszélgetés). Pénteken, 24-én este 7 órakor: „Barátaink, szomszédaink; népek és népek barátságai”. Szombaton, 25-én este 7 órakor a csapókerli ifjúsági klub tagjai viszonzózik a tégláskertiek korábbi látogatását (vidám, zenés klubest). — Öregek klubja: 23-án, csütörtökön este 7 órakor „A Néphadsereg napjairól emlékezünk meg”. — Horváth Árpád művelődési ház (Süveg u. 3.) ifjúsági klubja: 22-én, szerdán este 7 órakor „A hónap filmje!” (ankét). Öregek klubja: 22-én, szerdán este 7 órakor „Röster Endre” (a „Nagyénekese” sorozat V. előadása). Pénteken, 24-én, este 7 órakor: „Még nyílnak a völgyben...” (a szeptember a költészetben; közreműködnek a Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat Reflektor színpadának tagjai). Keresztesi szakkör: 24-én, pénteken délután 5 órakor „Felkészülés az ősi szőlő- és gyümölcsleptésre”. Ifjú zenebarátok köre: 22-én, szerdán délután fél 6 órakor „Paganini: D-dúr hegedűverseny”.

Tanévnyitó a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatán

Tanévnyitó ünnepséget tartottak szeptember 18-án, szombaton délelőtt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Ének- és Zenetanárképző Szakának debreceni tagozatán. A tanárokat, hallgatókat és a megjelent vendégeket — akik között az elnökségben helyet foglalt Sikula György, a megyei pártbizottság titkára, Borbély Miklós, a Debrecen városi Pártbizottság osztályvezetője, Kiss Imre, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnökhelyettese, Ördög László, a Debrecen városi Tanács elnökhelyettese, Kállai Imre, a Hazafias Népfőnt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának titkára, Turcsányi Emil, a Liszt Ferenc Zenemű-

vészeti Főiskola főtanszakvezetője, a debreceni kulturális intézmények, egyetemek, főiskolák képviselői —, Gulyás György tagozatvezető főiskolai tanár köszöntötte, majd tanévnyitó beszédében foglalkozott a zeneoktatás kérdéseivel. Hangsúlyozta a tradíciók ápolásának és teremtésének szükségességét, majd annak a reményének adott kifejezést, hogy az októberben elkövetkező alapkölés után rövidesen felépül a főiskola debreceni tagozatának épülete.

A beszéd befejezése után esküt tettek az új elsőéves hallgatók. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival zárult.

AZ NB II-ÉRT:

Szegedi Dózsa-DEAC 1-0

Szombaton délután, az egyetemi sporttelepen, 250 néző előtt, Ludányi bíráskodása mellett játszották le a Szegedi Dózsa-DEAC NB II-es labdarúgó bajnoki mérkőzést. A debreceniek Pálhuber — Puszkás, Csapó, Zilahi, Szulyovszky, Tóth, Bencze, Petróczy I. (Kiss S. — 60. p), Szabó, Kiss L., Gottdiener összeállításban játszottak.

Az első negyedórán jó iramú játék folyt a pályán. A vendégek veszélytelen támadásokat vezettek, viszont a DEAC többször veszélyeztetett. A 12. percben Tóth léccel tartó fejesét bravúrral szögletre hárította Jäger, három perc múlva Petróczy I. három lépésről küldött lövését lábbal mentette a szegedi kapus. Ezután csökkent a játék irama — a 30. percben Magyar leshelyzetből fejejt a hálóba. Fordulás után meddő fölányban játszott a debreceni csapat, azonban játékosai sokszor körülményeskedtek. A 47. percben Kiss L. labdájára Jäger lábától pattant ki, később Gottdiener közeli lö-

vését hártotta a Dózsa kapuvédője. A 66. percben Góczy kezelt — 11-es. A büntetőt Bencze rúgta, labdáját a jól helyezkedő Jäger kiütötte. A 69. percben a Dózsa jutott szabadrúgáshoz: a kaputól 20 méterre letett labdát Csömör kapura rúgta, Pálhuber kiejtette, három szegedi csatár is ott ért meg és közülük dr. Héger hat méterről a léccel vágtatja a labdát. 1-0. Később Szabó vetődéses fejesével elkerülte a szegedi kaput. A 77. percben dr. Héger a partbíró megsértéséért kiállította a játékvezetőt. A Dózsa tíz emberrel is jól tartotta a labdát, a DEAC támogatásában nem volt átútköz.

Jó kezdés után csökkent a játék irama és színvonala. A DEAC-nak több helyzete volt, azonban a csatárai biztos helyzetekben is hibáztak, vagy a kitűnő formában levő Jäger mentett. A látottak alapján a döntetlen igazságosabb lett volna. *Kitűntek: Jäger (a mezőny legjobbjá), Mészáros, Magyar, illetve Szulyovszky, Tóth és szünet után Puskás.*

AZ NB III-ÉRT:

Elektromos-Mátészalka 3-1

A nagyerdői stadionban, 200 érdeklődő előtt, szombaton délután, Oszvári bíráskodása mellett került sor a TITÁSZ Elektromos-Mátészalkai MEDOSZ NB III-as labdarúgó bajnoki mérkőzésre. A TITÁSZ összeállítását: Borók — Tabányi, Nagy, Kántor, Laczkó (Szabó Z.), Kocsis, Kovács (Tóth), Csenedes, Bodnár, Dócs, Szatmári.

Az első félidőben változatos volt a játék, a debreceniek né-

mi mezőnyfőként harcoltak ki, és a 22. percben Dócs megszerezte a vezetést, 1-0. Szünet után erőteljesebb volt a küzdelem, az Elektromos határozottabban játszott. A 60. percben Kovács szerzett újabb TITÁSZ-gólt (2-0), a 75. percben Juhász 2-1-re javított. A 79. percben Dócs gólja meghozta a 3-2 arányú végeredményt. Az Elektromos ilyen arányban megérdemelten győzött.

A MEGYEI ELSŐ OSZTÁLYBAN

D. Építők-D. Volán 1-0

A Volán Gázvezeték utcai pályáján játszották le szombaton a D. Építők-D. Volán megyei I. osztályú labdarúgó bajnoki mérkőzést, melyet Tóth B. vezetett.

D. Építők: Szabó — Bíró, Krasznai, Nyirkos, Szilágyi S., Hüse (Gulyás), Szigeti, Nagy, Bujdosó, Tim, Ungay. — D. Volán: Agárdi — Szabó, Molnár A., Molnár T., Kugler, Petrics, Vincze (Sólyom), Varga, Páll, Kozma, Sáfrány.

Mindkét csapat nagy lelkesedéssel játszott, de sok hibával. Az 32. percben Szigeti 18 méterről küldött szabadrúgását Agárdi elnézte. 1-0. A jobb csapatteljesítményt nyújtó Építők ilyen arányban megérdemelten győzött. Jók: Bíró, Krasznai, Nagy (a mezőny legjobbjá), illetve Molnár A., Molnár T. és Kugler.

Ífjúsági: D. Építők-D. Volán 4-1 (2-0).

A hajrában felülkerekedett a Vasas

Változatos játék után a 9. percben Diósgyőr szerezte meg a vezetést. Földesi 10 méterről nagy erővel, laposan a hálóba lött. (0:1). Egy perccel belül egyenlített a Vasas. Puskás dr. a tévovázó diósgyőri védők között kiugrott, majd a kimozduló Veréb mel-

lett az üres kapuba gurított. (1:1). A 63. percben Vidás a hálóba fejejt (2:1). A gól után kiegyenlített játék folyt, majd a Vasas került mezőnyfőnybe. Már-már mindenki bele nyugodott az eredménybe, a 90. percben Puskás dr. beállította a végeredményt. (3:1).

A debreceni Szilágyi és Lovas Varsóban

Varsóban szombaton kezdődött és ma folytatják — hat nemzet férfi, női ifjúsági atlétikai válogatottjának részvételével — a Niké Kupa küzdelmeit. Az esélyek elsősorban a

szovjet válogatott mellett szólnak. A magyar férfi ifjúsági válogatottban két debreceni is szerepel, 800 méteren Szilágyi T., a 4 x 100 méteres váltófűlével — a Niké Kupa küzdelmeit. Az esélyek elsősorban a

Limában ma kezdenek Holczeiterek

Magyar idő szerint ma kezdődik Limában az 1971. évi súlyemelő világbajnokság. A jelentések szerint negyven ország versenyzői vesznek részt a kilenc súlycsoport küzdelmein. Közülük — természetesen — a magyar versenyzők is. A szakemberek véleménye szerint egyetlen súlycsoportban lehet lefutottnak tekinteni a versenyt, mégpedig az ólomsúlyban, melyben mindenki a szovjet Vaszilij Alekszejevet tartja győztesnek. A mai, első versenynapon a papírsúlyiak kezdenek, itt a magyar Holczeiterek az idei Európa-bajnok, a lengyel Smalczersz lesz a nagy vetélytársa.

Ma délután:

MGM Vasas-Cegléd

A DVSC Várpalotán

A labdarúgásban a mai napon tovább folytatják a bajnoki küzdelmeket. Hajdú-Biharban három NB-s bajnoki mérkőzést rendeznek. Délután 3 órai kezdettel játszák le — az MGM nagyerdői sporttelepen — az MGM Vasas-Ceglédi VSE NB II-es találkozót. A mérkőzés játékvezetője: Barcs. Az ideiglenes bírót megválasztották Ceglédre, mindössze három pontja van és a 12. helyen áll. Az MGM Vasas eddig 50 százalékos teljesítményt nyújtott, öt mérkőzésen öt pontot szerzett, és a Bp. Postással együtt a 9-10. helyet foglalja el a bajnoki táblázaton. A papírforma, a hazai környezet előnye az MGM Vasas győzelmi esélye mellett szól.

Az NB III-as hajdú-bihari csapatok közül a Püspökladányi MÁV a Hajdúböszörményi Bocskait fogadja — a vendéglátó csapat még egy pontot sem szerzett és egyetlen gólt sem rúgott. A Hajdú Vasas rangadónak számító mérkőzést vív Téglyáson a listavezető Záhonyval. A Hajdúböszörményi Bocskai Martfűt a Tisza Cipővel, a Balmazújvárosi TSE Szolnokon az Olajbányász csapatával játszik. Előbbiekben kivül Törökszentmiklós-Szolnok Vegyiművek, Nyírbátori Dózsa-Szabó Lajos SE és Tisza-vasvárosi Lombik-Tuzséri MEDOSZ összecsapások lesznek még ma a labdarúgó NB III-ban.

A megyei I. osztályú labdarúgó-bajnokság mai hét mérkőzése közül hármat Debrecenben, négyet pedig a megye más helyeiben rendeznek. Nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a berettyóújfaluiak debreceni (MEDICOR) szereplése, a DASE-Sárrétudvari, a Derecskei Petőfi-Damjanich SE és a Hajdúböszörményi Földgázbannyás-Komádi TSE mérkőzés iránt. A megyei II. osztályban a D. Téglyágyi hazai pályán játszik Nagyrábéval, az elsőport más tagjai közül a listavezető Biharnagybajom Hosszúhátón, a Hortobágyi MEDOSZ otthon Hajdúhadházi csapatával, míg Báránd idegenben, Bördönhatón küzd az újabb bajnoki pontok megszerzéséért.

Mai sportműsor

Kézilabda

MGM-pálya, 8.50 óra: MGM Vasas-Hajdú Vasas (férfi ifjúsági, Szecsődy), — 10 óra: MGM Vasas-Salgótarjáni Építők (férfi NB II., Kovács A. Vass), — Építők pálya, 10 óra: D. Építők-Nyíregyházi Kinizsi (férfi NB II., Tóth III., Tóth J.), — Közpály, 10 óra: D. Közútiépítők-Bp. Csavargár (női NB II., Farkas), — 11 óra: D. Közútiépítők-D. Kinizsi (női ifjúsági, Szecsődy), — MEDICOR-pálya, 8.15 óra: D. MEDICOR-D. Spartacus (női megyei, Bánkúti), — 9.15 óra: D. MEDICOR-D. Vörös Meteor Vendéglátó (férfi megyei, Bánkúti), — 10.30 óra: D. MEDICOR-D. VM Vendéglátó (férfi ifjúsági, Bánkúti), — DASE-pálya, 11.30 óra: DASE-Damjanich SE (férfi megyei, Szatmári), — Spartacus pálya, 9 óra: D. Spartacus-Felsőfokú ÉTSE (férfi megyei, Vass), — Meteor pálya, 16 óra: D. VM Eleimízer-D. Betű (női ifjúsági, Kapusi, Vass), — Hajdúböszörményi Eleimízer-D. Betű (női megyei, Vass, Kapusi), — DVSC-pálya, 9 óra: D. Sportiskola-Hajdú Vasas (női ifjúsági, Jégh).

Vidéken: Hajdúnánás-DVSC (9, női ifjúsági, Szilágyi A.), Vámospercsi MEDOSZ-Hajdú Vasas (15.45, férfi megyei, Illyésy), Konyár-D. Postás (16, férfi megyei, Bánkúti), Balmazújváros-DVSC (10, férfi megyei, Pantó), Egykő-Hajdú Vasas (Tiszafüred, 9, női megyei, Gódy), Bojt-Létavértesi Vörös Meteor (10.15, női megyei, Bartos), Berettyóújfalui Ruhagyár-Létavértesi (8.15, női ifjúsági, Bartos), Nádudvar-D. Dózsa (10, férfi ifjúsági, Pesti), Hajdú-sámsón-Polgár (9, férfi járási), Hajdú-sámsón-Mikepérces (10.10, női járási), Hajdúböszörményi Bocskait (9, férfi járási), Nyírábrány-Ujta (10, női járási), Ebes-Józsa (15.45, női járási).

Kosárlabda

DASE-pálya, 9 óra: DASE-Szegedi EOL (női), 10.20 óra: DASE-Szegedi EOL (férfi), — DVSC sportcsarnok, 11.30 óra: DVSC-Szolnoki Vörös Meteor (női). NB II-es bajnoki mérkőzések.

Labdarúgás

MGM nagyerdői pályája, 15 óra: MGM Vasas-Ceglédi VSE (Barcs), NB II-es bajnoki mérkőzés, — Kinizsi pálya, 10.15 óra: D. Kinizsi-Kabai MEDOSZ (Mészai, Koroknai, Szabó), — DASE-pálya, 10.45 óra: DASE-Sárrétudvari TSE (dr. Benos, Makó, Konec), — Építők pálya, 5.30 óra: D. MEDICOR-Berettyóújfalui SE (Dull, Kovács K., Fülöp L.), — Megegy II. osztályú bajnoki mérkőzések, — Téglyágyi pálya, 10.45 óra: D. Téglyágyi-Nagyrabéti Petőfi (Hutóczki, Tomasovszki), — Megegy II. osztályú bajnoki találkozó, — DVSC-pálya, 10.15 óra: DVSC-Hajdú Vasas II. (Bogdándy, Szatmári), — DEAC-pálya, 10.15 óra: DEAC II.-MGM Vasas II. (Doboz, Kovács K.), — Építők pálya, 9 óra: D. Építők II.-Hajdúböszörményi Bocskai II. (Zsákay, Varga), NB-s tartalék bajnoki mérkőzések, — DVSC-pálya, 8.30 óra: DVSC-Hajdú Vasas, — DEAC-pálya, 8.30 óra: DEAC-MGM Vasas.

Építők pálya, 13.30 óra: D. MEDICOR-Berettyóújfalui SE — Kinizsi pálya, 8.30 óra: D. Kinizsi-Kabai MEDOSZ, — DASE-pálya, 9 óra: DASE-Sárrétudvari TSE, — NB-s és megyei ifjúsági bajnoki mérkőzések, — Kinizsi pálya, 11.50 óra: D. Kinizsi I.-Hajdú Vasas

(Porcsin), — 15.15 óra: D. Kinizsi II.-DVSC (Sápi), — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők-Hajdúböszörményi Bocskai (Nagy I.), — TITÁSZ-pálya, 9 óra: TITÁSZ Elektromos-MÁV (Porcsin), — Nagyerdői stadion, 9 óra: D. Sportiskola I.-D. Sportiskola III. (Karsl), — Utóórba bajnoki mérkőzések, — Spartacus pálya, 13 óra: Kis-pályás bajnoki mérkőzések (játékvezetők: Herczegh és Csáki), — Vidéken, NB III.: Hajdú Vasas-Záhonyi VSC (15. Solyom, Kardos, Koppár), Püspökladányi MÁV-Hajdúböszörményi Bocskai (15.30, Nagy J., Simon, Széll), — Megegy I. osztály: Derecskei Petőfi-Damjanich SE (15.30, Nyiregyházi J., Garga, Benke), Hajdúböszörményi Földgázbannyás-Komádi TSE (15.30, Tópa, Csontos, Tigray), Létavértesi Vörös Meteor-Hajdúböszörményi Bocskai (15.30, dr. Gyöngyössi, Horváth K., Pálfi), Hajdúnánási Szellőző-Polgár (15.30, Nagy S., Palánk, dr. Csaba), — Megegy II. osztály: Bördönhatói MEDOSZ-Báránd (15.30, Büscsei, Molnár), Földesi Rákóczi-Sáránd (15.30, Gyöngy, Marsi), Hosszúpályi-Hajdúböszörményi MEDOSZ-Biharnagybajom Dózsa (15.30, Kiss F., Regényi), Hajdúböszörményi Gépjavító-Nádudvari (15.30, Lámér, Takács I.), Egykő-Csökmő (15.30, Németi A., Kulcsár), Hortobágyi MEDOSZ-Hajdúhadházi Bocskai (15.30, Vincze S., Bag), — Járási bajnokságok, — Debrecen, — Járási: Kismarja-Vörtes (15.30, Karsai, Bag), Tépe-Monos-törpályi (15.30, Garga, Kovács T.), Hajdúböszörményi Bocskai (15.30, B. Kiss, Nagy), Konyár-Sóstó-Kokad (15.30, Keresztes, Tiller), — Debreceni járás: Almós-Nyíradony (15.30, Agárdi, Nagy), Józsa-Mikepérces (15.30, Virág, Székely), Vámospercsi MEDOSZ-Görbeháza (15.30, Kosa, Lőrincz), Tiszacsáca-Ebes (15.30, Gyöngy, Szabó), — NB-s tartalék: Balmazújvárosi TSE II.-TITÁSZ Elektromos II. (10.15, Orosházi, Tócspevi), Hajdúböszörményi Bocskai II.-Püspökladányi MÁV II. (10.15, Fülöp, Szilágyi), — NB-s ifjúsági: Balmazújvárosi TSE-TITÁSZ Elektromos (8.30), Hajdúböszörményi Bocskai-Püspökladányi MÁV (8.30).

Röplabda

Böszörményi úti pálya, 12 óra: D. MEDICOR-OSC. Férfi NB II-es bajnoki mérkőzés.

Sakk

Széchenyi utca 8. szám, 9 óra: D. Geodézia-Hajdúböszörményi és D. Spartacus II.-D. Közútiépítők II. Megyei csapatbajnoki versenyek.

Vidéken: Derecske-D. Fazekas (kulturális, 9), Hajdúböszörményi Földgázbannyás-DEAC II. (Árpád utca 1. szám, 9), Kabai MEDOSZ-DVSC (művelődési otthon, 9), Megegyi csapatbajnoki mérkőzések.

Teke

Egyetemi pálya, 8 óra: DEAC-Nyíregyházi Dózsa (Szabó G.). Összevont megyei csapatbajnoki mérkőzés.

Tollastábla

Tóth Árpád Gimnázium, 8 óra: Az MGM KISZ-bizottságának rendezésében tömegverseny.

Torna

Tóth Árpád Gimnázium Tornaterme, 9 óra: Az 1971. évi serdülő I. ifjúsági és felnőtt I-II-III. osztályú férfi egyéni bajnokság befeljező küzdelmei. Szabados válogatott gyakorlatok.

Orbán és Juhász ezüstérmes szerzett Münchenben

Münchenben befejeződött az ökölvívó „előlimpia”. A több napos versenysorozaton 23 országból 71 spórtoló vett részt, köztük magyar ökölvívók is.

A döntőben Orbán és Juhász szereplése nem járt sikerrel, mindketten pontozásos versenyt szereztek, eredményük azonban így is elismerésre méltó, ezüstérmesek lettek.

Mozi-, színház-, tv-műsor

A MEDVE ÉS A BABA. Szellemszinkronizált francia film, vígjáték, VIG du ma 1/2, 3/4, 6, 1/9, hétfőn 1/9, VIG de hétfőn 1/2, METEOR ma 3, 1/8, 1/8, APOLLO du hétfőn 1/4.

A PRÉRI. Színes, szinkronizált román-francia-angol film. APOLLO du ma 1/2, 1/4, 3/8, 8, hétfőn 3/8, 8, KLINIKA ma 3/5, APOLLO de hétfőn 1/10, 1/12, 1/2, hétfőn METEOR 3, VIG du, 3/4, 6.

A CÜR TISZTJE ÉS A KOMISZÁR. Szinkronizált szovjet film. VIG de hétfőn 3/9, 11, METEOR hétfőn 1/6, 3/8.

JEAN-PAUL MARAT ÜLDÖZTETÉSE. Színes angol film. (16) MÜVÉSZ ma 3/3, 5.

MULATO A MONTMARTRE-ON. Francia film. Készült 1955-ben. Rendezte: Jean Renoir. Főszereplők: Jean Gabin, Françoise Anouil. FILMMŰZEUM hétfőn 1/6, 8.

MATINE: VIG I Stan és Pan a nagy nevetők. APOLLO II a makrancos hölgy. METEOR 10 Stan és Pan a nagy nevetők.

SZÍNHÁZ

Ma 7-kor Rómeó és Júlia, Lendvay bérlet 1. 2. Kedden 7-kor Bánk bán, Erkel bérlet. Szerdán 7-kor Rómeó és Júlia, Szerdahelyi bérlet 1. 2.

TV

VASÁRNAP

BUDAPEST

9.13 Műsorismertetés. 9.15 Iskola-tévé. 10.05 Motorosok-világbajnokság. 10.35 Tomi és kutyája. Magyarul beszélő lengyel filmsorozat. 12. Saba feladata. 10.50 A bolha. Szovjet kisfilm. 11.35 Káram és box. Dokumentumfilm a lötényészteről. 11.55 Sprechen sie deutsch? Német nyelvtanfolyam. Az új lakás. 12.20-13.10 Motorosok-világbajnokság. 13.30 Műsorismertetés. 14.33 A korszerű pedagógia műhelyéből. A feladatlap. 15.05 Kiváló együttesek a kamera előtt. Bemutatjuk a debreceni Hajdú Táncegyüttest. 15.35 Prizma. 16.15 Reklámműsor. 16.25 Remetek. Tévéfilm. 17.50 Műsorainkat ajánljuk! 18.15 Sébastien és a „Mary Morgane”. Magyarul beszélő francia rövidjátékfilm. 11. Ünnepek Angéle-nél. 18.40 Esti mese. 18.55 Szünet. 19.00 A Hét. 20.00 Hírek. 20.05 Sporthírek. 20.15 Búcsú Sándor. Tévéfilm. V. rész. 21.15 Tévé-lottó. Húzás az 1-es stúdióban. 22.15 Hírek, sporthírek.

POZSONY

9.00 Az aranyvirág. Bábfilmsorozat. 3. rész. 9.30 Gyermekműsor. 10.00 A folklór gyűjteménye. 11.00 Csehek és szlovákok évszázados találkozóhelye. 11.35 Híradó. 14.00 Bratislava-Gottwaldov kézilabda-mérkőzés. 15.10 Nemzetközi motorverseny. 16.30 Ifjúsági játékok. 17.50 Feccse. Ifjúsági magazin. 19.00 Hír-ado. 19.25 Sport. 20.00 Tévéjáték egy

Jírások regényből. 2. rész. 21.00 Zeneszórakoztató műsor. 21.15 Szeptemberi kulturális kaleidoszkóp. 21.45 Híradó. 22.00 Sport.

BUKAREST

8.00 Matiné gyermekeknek. 9.00 A falu műsora. 12.00 Magyar nyelvű adás. 13.30 Szórakoztató műsor közben labdarúgó-mérkőzés Lipséből. 15.00 Magazin. 16.10 Folytatásos film. Az óriások földjén. 17.00 Románia nemzetközi atlétikai bajnoksága. 18.00 Folklór műsor. 18.20 A legkisebbeknek. 19.25 „Az ember, akit nem lehet valódni.” Játékfilm. 20.50 A Kessler nővérek szórakoztató műsora. 21.35 Hírek, utána sport.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

18.00-19.00: „Jonatán-országban...” Születi riportműsor a Nyírségtől — Szabolcs-számári népdalok — Sport.

HÉTFŐ

POZSONY

16.10 Hírek. 16.15 Pedagógusműsor. 16.35 Orosz nyelvlecke. 17.05 Az emberek nem az utcán laknak! Dokumentumfilm az építészetéről. 17.35 Kazzetta. Ifjúsági tudományi magazin. 18.15 Tilos a dohányzás! Egészségügyi adás. 19.00 Híradó. 19.30 Látogatás egy nyomdában. 20.00 Kettlen. Tévéfilm. 21.05 Elena Siskova zongorahangverseny. 21.30 Hír-ado. 21.50 A labdarúgó-bajnokságról.

BUKAREST

17.00 Népi együttesek szolistái. 17.15 Színházi kritikák. 18.20 A legkisebbeknek. 19.00 Dalok és költemények. 19.30 Folytatásos film. A kegyelmes úr szárnysegédje. 20.45 Könyvtárs. 21.35 A szocialista országokból.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

18.00-19.00: Hírek, események két megyéből — Helmut Zacharias zenekara játszik — Válaszolunk hallgatóinknak — Társadalmi összefogással — Tánczene.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó édesanyánk, anyósom, nagymamám és jó rokonunk,

ÜZV. SZABOLCZKI DEZSŐNE Szombati Erzsébet tiszteletére üzege

75 éves korában váratlanul elhunyt. Szeretett halottunk temetése f. hó 20-án, hétfőn déli 12 órakor lesz a Köztemető I. o. ravartálcz terméből, polgári szertartással szerint.

A gyászoló család Lakás: Maróthy György u. 37.

Szívesen látjuk szeptember 21-én 12-18 óra között

ÁRUBEMUTATÓNKON

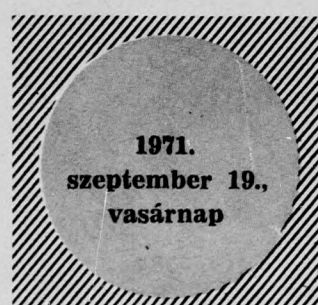
A DEBRECENI AGRÁRTUDOMÁNYI EGYESLET UDVARÁN A BÖSZÖRMÉNYI ÚT 104. SZÁM ALATT

BEMUTATÓRA KERÜLNEK GÉPJÁRMŰVEK, MUNKAGÉPEK, SZERVIZ- ÉS GARÁZSFELSZERELÉSEK

Hajdú-Bihari Napló — A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja — Főszerkesztő: Pallás Imre — Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10. — Telefon: 12 140, nyomdai ügyelet: 14 193 — Kiadja a Hajdú-Bihar megyei Lapkiadó Vállalat Debrecen, Tóthfalusi tér 10. — Telefon: 13 925 — Felelős kiadó: Balogh Endréné — Terjeszti a Magyar Posta — Előfizetési díj egy hóra 20 forint — Előfizethető a helyi postahivatalokban és kézbesítőkönél — Index: 26 097 — Alkötői Nyomda, Debrecen — Felelős vezető: Benkő István

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Árubőség és tartott árak a debreceni piacon

A szombati debreceni piacra nagy volt a felhozatal mindenféle áruból. Az árak azonban a nagy felhozatal ellenére sem mérséklődtek, csupán a dinnye, mivel szezonja már végét járja, a négy forintos árról leszállt a három forintra. A piacra most már egyre több kövér kacsát hoznak fel, nem olcsó, 34-36 forintra tartották kilóját.

A Debreceni Állami Gazdaság az almát 3-6 forintért, a töltött való paprikát 6 forintért, a hagymát 5 forintért, a tojást 1,60-ért, a csemege szőlőt 10 forintért adta. A termelői piacon a szilva 4-5 forint, az őszibarack 5-10 forint, a szőlő 6-12 forint, a körte 6, az alma 4-5 forint.

A baromfi piacon a Sárrétudvari Aranykálász Tsz a csirkét 26 forin-

tért adta, a balmazújvárosi ÁFÉSZ ugyanazt 25-ért, a tojást 1,80-as áron kínálta. A háztáji gazdaságokból felhozott pecsényekacsa párja 100-120 forint, a rántani való csirke 75-80 forint, a kővérkacsa kilója 34-36 forint, egy nagy liba 100-110, egy jó pár tyúk 140-150 forint. Volt elegendő hal. A ponty 23, a pontyuszlet 37, a süllő 28, a csuka 20, a csukaszelet 37 forint. A harcsa ára 28, a keszeg 12 forint.

A zöldségből a paradicsom 2-3, a zöldbab 6-8, az uborka 4-6, a kicsi ecetesnek való uborka 10-12, a karalábé 3, a burgonya 2,20-2,80, a fejes káposzta 3, a kaffiól 8-10, a zöld paradicsom 2 forint kilónként. A nádudvari Vörös Csillag Tsz a paradicsomot 1,50-ért, a karfiolt 6

forintért, a paprikát 2-4 forintért adta. A fejes káposzta 2,60, a kelkáposzta 4 forint. Az árakból következik, hogy ez a tsz adja az árut a legolcsóbban.

Kapható volt a piacon fejes saláta, de bizony drága, darabja 2,50. Volt sóska is, de ez is drága, mert 10 forintért adták kilóját. Néhány helyen volt szemes bab, minőség szerint 14-16 forint kilója. A leveszöldség csoportja tartja az árat 2,50-3 forint. Nem olcsó a sárgarépa, általában 3,60 kilója, a gyökérért elkernek 8-10 forintot is. A paradicsompaprikát 7 forintjával lehetett vásárolni.

Összehasonlítással néhány budapesti ár: a burgonya 3,60-4,80, a fejes káposzta 3,30, a zöldbab 12-16, a paradicsom 2,80-6 forint.

EGY HÉT MÚLVA

BEKÉKÖLCSÖN-SORSOLÁS

Az Országos Takarékpénztár egy hét múlva, szeptember 27-én és 28-án rendezi a I., az V. és a VI. Bekékölcson 1971. második félévi sorsolását. A húzásokot mindkét napon az Utasellátó Vállalat Arany János utcai művelődési termében tartják.

A KISZ VIII. KONGRESSZUSA TISZTELETÉRE

Csatlakoztak a komádi Bihar Népe KISZ-istái

A KISZ VIII. kongresszusa tiszteletére a hajdúnánási Micsurin Tsz KISZ-istái megyei versenyfelhívással fordultak a mezőgazdasági üzemek KISZ-szervezeteihez. A versenyfelhíváshoz csatlakoztak a komádi Bihar Népe Tsz KISZ-alapszervezetének tagjai is. Vállalták, hogy megkülönböztetett figyelmet szentelnek az ifjúsági szocialista brigádok szervezésére, a brigádtalok ideológiai, politikai képzésére. Bekapcsolódnak a falu szocialista kultúrája című megyei vetélkedőbe. Aktívan közreműködnek a tsz-ben a korszerűbb munkaszervezés kialakításában. Segítenek javítani az ifjúság élet- és munkakörülményeit. A tsz-ben épülő ifjúsági ház építésében és környékének parkosításában háromezer óra társadalmi munkát végeznek. A Jobb munkával, nagyobb tudással a szocialista Magyarországnak mozgalom keretében szakmai tanácskozásokat, vitákat, vetélkedőket szerveznek, amelyekre meghívják a KISZ-en kívüli fiatalokat is.

KISZ-élet Biharkeresztesen

A biharkeresztesi ÁFÉSZ-nél 1962 óta működik KISZ-alapszervezet. Az alapszervezetnek jelenleg 29 tagja van. A szövetkezeti fiatalok igyekezetét és jó munkáját bizonyítja, hogy a biharkeresztesi járási KISZ-bizottság 1969-ben az ÁFÉSZ fiataljainak ítélte oda a legjobb szervezet részére alapított vándorzászlót, amely jelenleg is a szövetkezet fiataljainak birtokában van.

A biharkeresztesi ÁFÉSZ KISZ-alapszervezetében színes, sokoldalú a mozgalmi élet. Az elkészített programok érdekesek, vonzóak. A fiatalok gyakran rendeznek szellemi vetélkedőt, klubdelutánt, könyvbált, és gyakorlati filmvetítések is. Az ÁFÉSZ fiataljai szoros kapcsolatot építettek ki a biharkeresztesi határőrség fiatal katonáival. Az együttműködésnek sok haszna és előnye van.

A Hajdú-Bihar megyei MESZÖV értékelve a biharkeresztesi fiatalok aktivitását, nemrég 10 ezer forintot juttatott a szövetkezetnek a KISZ támogatására, illetve kultúrfejlesztési célokra.

Fülöp edinburghi herceg, a Nemzetközi Lovasszövetség elnöke, aki a hajtó Európa-bajnokságra hazánkba érkezett, megtekintette a vadászati világitálatot. Kép: Fülöp herceg (jobboldalt) Csaterki Lajosnak, az Elnöki Tanács titkárnak és Földes Lászlónak, a VVK kormány-főmegbízottjának társaságában a magyar trófea kiállításán. (Napló-telefotó — KS)

Hat gépkocsi keresi gazdáját!

Amint arról már hírt adtunk, az OTP főigazgatósága által augusztus 19-én és 20-án megartott gépkocsi-nyereménybetétkönyv sorsoláson több hajdú-bihari lakos nyert autót. Többek között Benkő Károlyné debreceni konzervgyári munkás, Kiss Gábor hajdúböszörményi lakos, a Volán 6. számú vállalat rakodómunkása, Moldován Gergely hajdúböszörményi nyugdíjas, Juhász Jánosné polgári lakos.

Gondot okoz azonban az Országos Takarékpénztárnak is, a Hajdú-Bihar megyei Igazgatóságának is, hogy a boldog nyertesek közül hatan eddig még nem jelentkeztek a megnyert gépkocsikért. Az augusztus 19-20-i sorsoláson a következő 5 ezer forintos gépkocsi-nyereménybetétköny-

veket sorsolták ki, amelyek tulajdonosai nem jelentkeztek: az 518 706 számú Egyedül jelígre egy FIAT 500-as Limousint, az 520 017 számúra egy Zsigulit, az 528 561 számúra egy Polski FIAT-ot, az 539 102 számúra egy Zaporozsecet és az 577 735 számú Trabant jelígre egy Trabantot sorsoltak ki. Ugyancsak nem jelentkezett még az 548 341 számú gépkocsi-nyereménybetétkönyv tulajdonosa, aki a tavaly november 30-i sorsoláson egy Trabant 601-es autót nyert. Valamennyi betétkönyvet Hajdú-Biharban váltották, ezért az OTP kéri a felsorolt gépkocsi-nyereménybetétkönyvek tulajdonosait, hogy jelentkezzenek az OTP megyei fiókjánál, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 16. szám alatt.

KETTEN

A címért — remélem — Zsolt se haragszik meg rám, s Hektor is megbocsát, hiszen újságot még egyikük sem olvas.

Zsolti szöke és nagyon fiatal. Hektor úr bizony már öszes. Lehet, hogy hamar meg is öszült, hiszen kutyasorsa volt világéletében. Nos, a cím onnan való, hogy mi meglátuk Zsoltit elegáns sportkocsijában, s már-már melléléptünk, hogy mondjunk valami korához illően kedveset, de dühös és fenyegető morgás figyelmeztetett: Zsoltihoz szólni, öt csodálni, közeledni hozzá, tilos. Tilos és veszélyesen, mert ugyebár ők ketten...

Most azt hiszik, hogy Hektor egy barátságatlan kutya. Nem az. Meg is simogatható, csak Zsolti közelébe ne kerülj. Zsolt édesanyja mondta el, hogy néhány napja az egyre inkább önállóan fiatalember (Zsolt úr) kigyalogolt a nyitva felejtett kapun, s felfedező útra indult. Hektor ó-kutyasága egy ideig követte, aztán egyre nyugtalanabban válna hazaszaladt. És addig nyűszített, sirt, kért, figyelmeztetett,

amíg a család az ő vezetésével elindult Zsolti után. Mondom: Hektor különben olyan kutya, mint a többi, de Zsolt mellett mindig „szolgálatban” van. Következésképp hát végezetül egy elképzelt gyors párbeszéd Hektor és az újságitró között: — Megkínálhatom egy „tyúk-combsonttal”? — Köszönöm, de szolgálatban vagyok. — Egy csontocska csak... — Köszönöm, lekötölez, de szolgálatban soha... Beszélgetés közben Zsolti felé sodródott, s ismételtlen dühös, fenyegető morgás figyelmeztetett: ez tilos és veszélyes. Megkérdeztem még Hektort, hogy haragszik-e rám, de nem haragudott, s igazán jóban volt velem. Csak hát a szolgálat, szolgálat. Most leírtam a történetet és azóta sem tudom, hogy kit irritáljak: Zsoltit-e Hektorért, Hektort-e az aranyos Zsoltért, vagy magunkat sajnálhagassam, hogy közöttünk emberek között is ritka a hektori jellem. B. G.

NAPI

krónika

1971. szeptember 19., vasárnap

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Vilhelmina napja

A Nap kél 5.25-kor — nyugszik 17.50 órakor

A Hold kél 5.10-kor — nyugszik 17.28 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap estig: Az ország északi felében időnként megnövekvő felhőzet, legfeljebb néhány helyen eső. Délen kevés felhő, eső nem lesz. Az erős északi szél mérséklődik és nyugatira fordul. Hideg éjszaka. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 12-17 fok között. (MTI)

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE debreceni nyugdíjas tagozata szept. 23-án, délután fél 5 órai kezdettel műsoros klubdelutánt rendez. Szeretettel várja a rendezőség a szakszervezet nyugdíjasait. (x)

Tv lottó-sorsolás

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság a televízióval közösen külön lottósorsolást rendez vasárnap este a televízióban. A tv lottószelvények nyerőszámait este 21 óra 15 perces kezdettel egyórás műsor keretében hűzzák ki. A tv szelvények ezenkívül rendkívüli jutalom-sorsolásban is részt vesznek, közöttük szerdán az igazgatóság székházában kerekén ezer tárgynyereményt — főnyereményként két örökklakást és két személygépkocsit — sorsolnak ki.

ÜSSZTÁNCOT RENDEZÜNK a Pedagógus Művelődési Házban 19-én (vasárnap) délután 5 órától. Játsszák a Mercur együttes. (x)

— Miért mondatd mindig az édes testvéredről, hogy távoli rokonod? — Mert Ausztráliában él.

LOTTÓTÁJÉKOZTATÓ. A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 38. játékhetén ötös találatok egy fogadónak volt, nyereménye 1 751 872 forint. Négy találatok 20 fogadót ért el, nyereményük egyenként 87 594 forint. Három találatok 2979 fogadónak volt, nyereményük egyenként 590 forint. A kéttalálatos szelvények száma 103 337 darab, ezekre egyenként 20 forintot fizetnek. A nyeremények a nyereményilleték levonása után értendők. A közzétett adatok tájékoztató jellegűek. (MTI)

Ellopták

a „bakterházat”

Furcsa meglepetés érte az egyik svéd magánvasút tulajdonosait, amikor legutóbb szemleutat tettek egy fél éve használaton kívül helyezett létesítményénél. A vasút — sinekkel, mozdonyval és kocsikkal együtt — eltűnt. A környékbeliek később elmondták, hogy egész nyáron folyt a munka a vasútnál: darabokra szerelték a szét és vontatókra rakták az összes berendezést. Az elvesztett vasút rejtélyére végül a rendőrség derített fényt. Az egyik mellékvágány gazdája eladta a rá eső részt egy ócskásnak. Az ócska nem vesztegette idejét: szétszedte és elszállította az egész vasutat. (AP)

Száz évvel ezelőtt, 1861. szeptember 19-én született Nagybányán Takács Mihály, neves operanékes. Középsőiskolai tanulmányainak elvégzése után Nagyváradon volt teológus. Énekesi törekvéseit Babits Zsigmond szeminariumi rektor, a későbbi kassai püspök támogatta. A tehetséges baritonénekes a Nemzeti Színház ösztöndíjasa lett; a Zeneakadémián többek közt Paul Richárd tanítványa volt. 1884-től 1913-ban Keszthelyen bekövetkezett haláláig az Operaház tagja volt. Többször lépett fel külföldön is. Egyike volt kora nagy énekesének; lírai és hősi szerepekben egyaránt kiváló nyújtott. Főbb szerepei voltak: Gara nádor Ekel Hunyadi Lászlójában, a Bánk bán Tiborca, Salamon király Goldmark Sába királyi udvarában, Bizet Carmenének Escamilloja, A sevillai borbély Figarója, René Verdi Alerosójában, Jágó az Othellóban, Scarpia Puccini Toscájában, Mozart Don Juanjának címszereplője stb.

RÁCZ EDIT budapesti szobrászművész műveinek kiállítása ma, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik a debreceni Déri Múzeum földszinti kiállítótermében. A művész szobraitól, plakettjeiből válogatott kiállítás anyagát — amely a közelmúltban több városban sikert aratott — dr. Julow Viktor irodalomtörténész mutatja be.

Rejtvényfejtők figyelmébe

A Napló 1971. augusztus 20-i számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: „Sikert naponta kell aratni, mert — minden nap elfeledtet egy sikert.” Könyvet nyertek: Polgár Gyuláné Debrecen, Thaly Kálmán u. 8.; Zemjanszky Jánosné Debrecen, Hajó u. 7.; Dr. Kovács Béláné Debrecen, Bethlen u. 51.; Szőke Márta Debrecen, Csapó u. 26. I.; Schmidt László Debrecen, Cserepes u. 25.; Horváth Sándor Debrecen, Budai N. A. u. 54.; Fischer Jakab Debrecen, Csapó u. 32.; Kaszás László Egyek, Ady E. u. 5. Sári Béláné Püspökudvány, Bajcsy-Zs. u. 4.; Szalánczy Ernő Budapest, V., Dimitrov tér 2. Kérjük a debreceni nyerteseket, hogy a jutalomkönyvet személyesen a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat hivatali helyiségében — Debrecen, Tóthfalusi tér 10. fszt. — vegyék át, 8-tól 15 óráig.

MEZŐGAZDASÁGI SZAKMAI NAPOT TART a hajdúnánási Lenin Tsz KISZ-csúcsvezetősége a kongresszusi ifjúsági napok keretében, szeptember 21-én, kedden.

Megtámadta

a mezőőrt, 1 év és 2 hónapra büntették

Palócz Miklós Sándor többszörösen büntetett előéletű, Hajdúnánás, Tanya 448. sz. alatti lakos szeptember 10-én befogott lovasszekerébe, hogy a városba, Hajdúnánásra behajtsa. Útközben érett kukorica mellett vitt az útja, törni kezdett belőle. Máró Sándor, a Dózsa Tsz mezőőre észrevéve a tolvajt, megállásra szólította fel, aki nemhogy engedelmeskedett volna, hanem szekerre pattant és a lovak közé vágott. A mezőőr kerékpárjával sietett utána. Amikor utolérte, megállásra kényszerítette. A gyanúsított leugrott a szekérről, megütötte a mezőőrt, majd kicsavarta kezéből a szeretes puskát. Szerencsére a puska nem volt megtöltve.

A Hajdúböszörményi Járásbíróság Palóczot 1 év 2 hónap szabadágvesztésre és 2 évi közügyektől való eltiltásra ítélte a hivatalos személy ellen elkövetett büntettéért. Az ítélet jogerős.

A TITÁSZ ÉRTESETI A LAKOSÁGOT, hogy Polgáron a Tisza bal partján, a folyó és a Barátság II. köulajvezeték kereszteződésénél épített 300 méter hosszú, 35 kV-os vezetéket és transzformátorállomást feszültség alá helyezi 1971. szeptember 20-án, hétfőn. Fenti időponttól a vezetékek és a transzformátorállomás érintése életveszélyes, tehát tilos!

A DEBRECENI DÉRI MÚZEUM-RA HAGYTA Hajdúböszörményben Györössy Iona zongoratanárnő családja műemlékházának általa lakott részét. A nemrégien elhunyt tanárnő hozzájárult, hogy a múzeum kutatóállomást rendezzen itt be. Az állomáson időről időre olyan szakembereket fogadnak majd, akik alköföldi, tisztántúli, hajdúsági és hajdúböszörményi tárgykörben kutannak.

Az oldalt összeállította: Nyalka Tibor

ŐSZ

A szónak, hogy ős, kedves, meleg zengése van. Mindannyiunkban képek rajzolódnak e szó hallatán, s bár ezek a képek hangulatunktól, egyéniségünktől függően nagyon eltérőek, egyben azért talán mégis megegyeznek: az ős az érés, az egész évi munka végső eredményének felmutatását, a színek ezerféle gazdagságát jelenti.

Vége van a nyári ragyogásnak. A napfény, amely bágyadtan azért még arcunkra hull, már csak végső ajándéka a természetnek. S mi mennyire örömmel fogadjuk. Oda fordítjuk arcunkat, s melege talán a szívünket simogatja. De ez áldott simogatást már mind gyakrabban borzolja össze a hol játékos kedvű, hol meg erős, csipős, szeszélyes őszi szél. Hűvösödő, erősödő, felleget kergető, őszi szél.

Reggelenként, ha felébredek, ősztől érdeklődéssel azt kutatom: lesz-e napfény. S ha az égen úszó fellegek mögül ki-kibúvik egy-egy aransugár, a hangulatom is jobb lesz. A munka is eredményesebb, amit végeznünk kell évszaktól függetlenül, de mégis annak megfelelően. Szeretem a napfényt, s most ősszel még jobban áhitom kedves, drága melegét. Mert tudom: a napfény melege és fénye minden pillanattal rövidebbé válik. Ahogy múlik az idő, az ős eluralkodik a ter-

talánul, de kecsesen és méltóságteljesen teszik meg ezt a hullást. Lehullnak az őszi avarba. S mikor ezt látjuk, ezt érezzük, hogy aranyló napfény kúszik a hervadt levelű fák közé, s dús színözön kápráztatja szemünket, az ős csodálatos szépsége szit derűt, kedvet mindennapi munkánkhoz.

Itt van tehát az ős, a maga sokszínűségével, szépségével, de mondjuk meg: a maga roppant nagy feladataival is. Az év vége közeleg, az őszi napok már ezt is jelentik. S bár tudjuk, munkánkat tervszerűen, előre meghatározott ütemek szerint végezzük, az év végi szakasz azért mégis jelentőségtelegebb, hiszen az egész esztendő végső számai, összeredménye most, ebben a szakaszban formálódik való-

őszi napokat. Milyen eredménnyel zárjuk az évet — ez végsősoron most dől el. Mert az eddigi jó munka eredménye már megvan. Megteremtük becsületes munkával mindazt, amit lehet, s talán még többet is mint amennyit terveztünk. Megtermeltük, s most a legfontosabb, hogy betakarítsuk, vesztéségmentesen, gyorsan és eredményesen.

Ezt is jelenti az ős. A mezőgazdaságban a szépsége mellett a neheziségeivel is számolni kell. Mert míg szerelmespárok sétálnak az erdő fái alatt, míg andalognak sétálnak a szeptemberi bágyadt búcsúzóinál, addig a határban sokezer ember fontos, nehéz, fáradságos munkát végez. Betakarítja a termést, amely most, az ős beköszöntével vált éretté, betakaríthatóvá.

De mást is jelent az ős. Nemcsak az év végső szakaszát, a munka befejezését, az év végét, az életfolyamok végső szakaszát. Nem. Hanem éppen az ellenkezőjét is: az élet újraindulását, kezdetét, újabb szakaszok első pillanatait is. Hiszen nemcsak betakarítunk, nemcsak befejezünk, hanem újrakezdünk; az ős a vetések szakasza is. Az életet, mi így hívjuk közhasználatú, kifejező szóval a kenyérnekvalót, most kell elvetni, most kell földbe juttatni, most kell a jövő év aratását megalapozni, vetünk, hogy arathassunk, s most az ősben a jövő tavasz, a jövő nyár előmunkáit végezzük.

S ez is nagy munkát jelent. Megfontosat. Hiszen a kenyérünkről van szó. S ma már azt kívánjuk és el is tudjuk érni, hogy egyre több jusson belőle mindannyiunknak. Ehhez viszont dolgozni kell, ki kell használni az évnek ezt a szakaszát is. Megyünkben több ezer hold vetést kell elvégezni ezen az ősön is, ami szintén nagy felelősséget ró az itt dolgozókra.

Hát ilyen sokféle ez az ős. Derűt, kedvet, hangulatot sugároz, és nagy munkát is jelent. Szép, verőfényes napokat, meg esőzéseket, hidegülő szelet. Nehézséget. Örömet. Elmúlást és újrakezdet. Szép napokat és munkát nehezítő, gépet koptató, embert nem kímélő őszi szakaszokat. De az ember állja, hiszen nem is tehet mást. Örül a szép napoknak és konokul állja a rosszat. S közben végzi mindennapos tevékenységét.

E sokféle, szerteágazó, nagy fel-

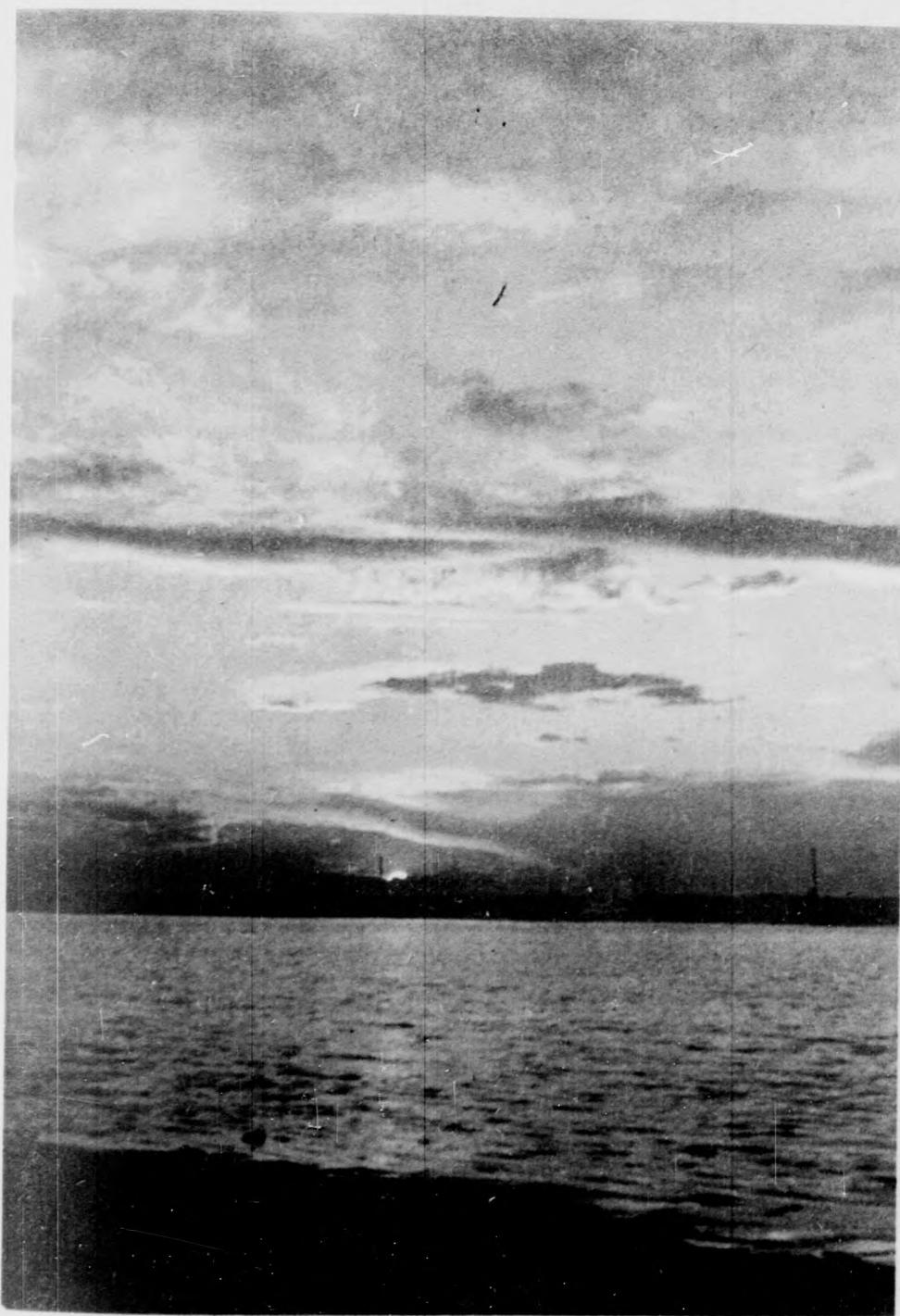
adatokhoz nagyon is szükséges az emberi tudás, szervezőképesség, szorgalom. Mert a sok munkát jelentő ős feladatait csak így tudja sikerrel megoldani. Jó szervezéssel, okos gazdálkodással, megfelelő erőnléttel. Nagy felelősség hárul mindenre, aki az őszi munkacsúcsok idején helytáll, hisz fontos munkájukat végsősoron — a természet rendje szerint — egyre mostohábbá váló őszi napokban kell végzezniük. Fokozódik a munka a szántóföldeken, a gyárakban, a vasutaknál, hiszen az őszi csúcsforgalom, az őszi hajrá mindenkit még nagyobb munkára ösztönöz.

Az ős még bizonyára sok szépet

és kellemes tartogat számunkra. Még bizonyára sokan örülünk majd jó kirándulási időnek, s sokan megynk majd hétvégenként rozsdabarna levelű erdőbe. Fogunk még örülni színeinek, melegének, hiszen sokan vannak, akiknek kedvenc évszakuk az ős. En megértem őket, mert ez az évszak valóban sok szépet tud nyújtani. De míg ezt a sokféle, sokszínű szépségét élvezzük, gondoljunk azokra, akiknek az ős sok munkát, nehéz körülmények között is végzendő kötelességet jelent.

Megérdemlik.

Boda László

mészeten, hosszabb, hűvösebb esték jönnek a rövidülő napokra.

S a mostanában hirtelen, gyorsan változó ősies reggeleken gyereksapatok vonulnak. Kicsik és nagyobbak, kedvesen csivítelve, mint egy-egy fecskeraj, határozott irányba haladnak. Jó lenne bizony egy-egy utcasarkon megállni, izgalmas lenne az épülő háztömbök mellett hatalmasan magasodó daru munkáját figyelni, de nem lehet. Kötelességük van már, iskolába kell menni. Megkezdődött a munka számukra is. Mindenki céltudatosabban, igyekezően mozdul az utcákon, ahol bizony már szorosabbra kell húzni a felöltöket.

A fák is az ős jeleit mutatják. Az őszi reggeleken, ahogy lépdelek alattuk, aranyló leveleket hullatnak. A szél, az örökmozgó, játékos kedvű szél bele-belekap ritkuló koronájukba, s minden egyes rohammal ezernyi levelet sodor le róluk. Aztán, hogy elszakadt a végső, az utolsó kapocs, tétován, meg cél-

sággá. A tervek javítása, az eredmények fokozása ipari üzemeinkben nagyon fontos munkát jelent, teszi izgalmasabbá az őszt.

A másik nagy népgazdasági ágban, a mezőgazdaságban meg talán éppen ez az időszak jelenti a legnagyobb munkákat. Az őszi-betakarítás. Az év munkájának megérett gyümölcsét vesszük birtokunkba, a jól végzett munka sok és nagy eredménye ma mind ott látható a határban, az őszi határban. Az őszi szél kukoricaszarat lenget, meg szőlőillatot hoz, a dolgozó parasztemberek arcát simogatja. Sokféle, ezerféle a határ, mint az ős színei. Dolgoznak a tsz-tagok, végzik az utolsó nagy erőpróba feladatait.

S ezek a feladatok hatalmasak. Több százezer hold betakarítását kell elvégezni megyénk parasztságának. S az idén — úgy mondják és ez így igaz — a mezőgazdaságban nagy termések születtek. De a végső eredmény abból formálódik majd, hogy hogyan használjuk ki az

A népművelés szellemi műhelyében

Három kisformátumú, vékony könyv az asztalomon. Sárga, narancs, kék színűek. A Kossuth Lajos Tudományegyetem kiadványai, a Nevelés, Művelődés sorozat 52., 53., 54. számú füzetei. A magyar sorozatcím alatt ez áll: „Acta Pedagogica Debrecenia”. A sorozat kettős címe a kérdések sokaságát kergeti a papírra:

1. Ma, amikor a magyar népművelés szellemi műhelyei a szakmai kereslethez, még inkább a gyakorlat szükségletéhez képest olyan keveset termelnek, miért szorul e könyvek áramlása a szigorúan tudományos szférák partjait közé, miért nem propagálják ezeket a termékeket a gyakorlat munkásainak, hadd váltsák belőlük gyakorlattá, ami az a váltható — akár közvetlenül, akár közvetve — igazolva, cáfolva, fejlesztve a szellemi műhelyek termelését?

2. Vajon egy önállóulási folyamat felemás állapotának formális tükröképe-e a kettős magyar (Nevelés, Művelődés) és az egyértelmű latin („Acta Pedagogica Debrecenia”) sorozatcím? Vajon e sorozatban megjelenő népművelési dolgozatok tartalma, módszere a még nem annyira a népművelés (Művelődés), inkább az iskolai nevelés (paedagogica) gyakorlatából táplálkozik? Ha a saját lábán járó népművelési gyakorlat nagy létszámú hada találkozikna teljes szélességében ezzel a kissé pontifexmaximusi módon elzárta elméleti áramlással, vajon nem érezn-e, hogy az itt kifejtett-kibontott szellemi anyag nem az ő gyakorlatának az elmélete? Vagy legalábbis kevés a találkozási pont, a mindennapi népművelői munka síkjára transz-

Három debreceni tanulmány

formálható elem? De ha van, azok is javarészt rokon, de mégis más minőségű tevékenység, az iskolai pedagógia gyakorlatának elméleti absztrakciói?

E kérdésekre — nyilvánvalóan maguk a tanulmányok adják meg majd a választ. Vagy úgy, hogy állítással változtatják ezeket a türelmetlenül kirajzó kérdéseket, ponttá a kérdőjeleket; önmagukkal, mint ténnyel igazolják a látszólag csak formai jegyekről indukált kételyt. Vagy elsöprik a gyanút, elkergetik a kételyt a sok kérdőjellel együtt, igazolatlan előítéletnek minősítik azt, legfeljebb csak egy kérdést erősítenek meg még egy felkiáltójellel: miért nem találkozik az elméletét sóvárogva kívánó, parancsolóan szükségelő, sürgető gyakorlat a maga teljes szélességében ezekkel a tanulmányokkal? Persze, van harmadik lehetőség is: e kis könyvekben lefektetett elméleti anyag kisebb-nagyobb mértékben a gyakorlathoz kapcsolódik, azaz váltható. Természetesen nincs szó olyan kívánságról, hogy ezek a tanulmányok valami praktikus kézikönyvfunkciót teljesítsenek. De az élő gyakorlat elméleti konzekvenciái legyenek, ahhoz „visszacsatolhatók”, hogy segítse a gyakorlatot irányító, módszert mutató, összefüggést feltárva maguk az elméleti konzekvenciák is átmenjenek a gyakorlat szűrőjén, kérélelhetetlen értékmérőjén. Mindez — látnivaló — eleve meghatározza e művek ismertető értékelésének szempontjait az erre vállalkozó gyakorló népművelőnél.

Stolte István Miklós vonala. E két ág abban egyezik, hogy mindkettő egyre differenciáltabban, egyre árnyaltabban elemzi Szabó Ervin elméleti-gyakorlati munkásságát, forradalmi tevékenységét. Abban viszont alapvetően különbözik, hogy míg a Kun Béla—Révai József vonal kritikai hangvétele és sommázása egyre jobban eltér a nekrológia egyértelmű elismerő, egyértelműen pozitív állásfoglalástól, egyre inkább az életmű negatív elemei kapnak hangsúlyt — 1928—32-es évek között a legsúlyosabban —, a másik vonal viszont alapvetően végig pozitív kicsengésű, bár nem mond le a problémák szembesítéséről, elemzéséről sem.

Az eltérő, egymásnak egyazon szerzőnél is ellentmondó megítélések történetét, azok hazai és nemzetközi politikai, ideológiai hátterét felvázolni, ilyen plasztikusra törőíteni, a lényegi összefüggésekre rávilágítani — olykor-olykor gyökereikig villantani a fényt —, a kapcsolódó komplex problémákat szövegbeágyazottnak a szükséges mértékig érzékeltetni (1848—49, anarchizmus, szindikalizmus), nem könnyű feladat. Mindezt szép gondolati fegyverrel, kutatói pedánsággal, világos megfogalmazásban végzi el a szerző olyanképpen, hogy háttérben maradva, fel-felvillantja a Szabó Ervin életműről saját állásfoglalását is. Tanulmány nemcsak történéseknek olvasmányos és tanulságos. Amit én hiányolok: nem kapunk képet Szabó Ervin művelődéspolitikai, könyvtár-tudományi és könyvtárszervezői tevékenységének kritikai visszhangjáról, annak kommunista megítéléséről. Igaz, jelzi a szerző, hogy a 20-as és 30-as évek kritikáinak „többsége szinte teljesen negligálja Szabó Ervin életművének ezt az oldalát. Dehát csak „többsége”. És még egyet: vajon ezt a munkát — minden jelenvaló és távlati érdemét elismerve — nem lehetett volna a tudomány művelőinek koordináltabb munkamegosztásával úgy elvégezni, hogy a Szabó Ervin-életmű történelemtudományi elemeit, azokkal kapcsolatos problematikát az Acta Historica Debrecenia sorozat jelentesse meg?

A második könyv szerzője Durkó Mátyas. Tanulmányának címe:

A felnőttkor sajátosságai

A dolgozat bevezetőjéből kitűnik: a szerző arra vállalkozott, hogy a felnőtt személyiségre vonatkozó leegyidített nagyrészt csak köznapis ismereteket tudományos ismeretkékké, ismeretek rendszerévé mélyítse és szélesítse, elsősorban a művelődési munka igényeit tartva szem előtt. E célkitűzés szocialista társadalmunk rendkívül fontos szükségletének felel meg. E társadalom egyre igényesebb, egyre magasabb szintű követelményeket támasztó építése, a kiteljesedett szocializmus embereszménye, a tudományos technikai forradalom egy emberöltő határai között már nagyon is érezhető időgyorsítása égetően sürögő feladattá teszi a felnőtt ember nevelésének, önévelésének, művelődésének, önképzésének tudományos alapozását. A gyakorló népművelő nagy gondja ez nagy kérdése: miként vonatja be a társadalom legfontosabb rétegeit, különösen a 26—30 évesektől a 40—45 éves korosztályokig a felnőtteket a maga hatókörébe? És ha sikerült bevonnia e rétegeket, milyen formákat, módszereket alkalmazzon, hogy tartósan, rendszeresen teljesítse nagyon is fontos társadalomépítő feladatát?

Mind a két probléma jó megoldása alapvetően feltételezi a felnőttkor sajátosságainak tudományos szintű ismeretét.

A tanulmány legényesebb kérdései, problémafelvetései: Milyen körülmények között és mikor válik az ember felnőtté? A felnőtt fejlődés folyamatában mi az örökös adottság és a művelődési-nevelési, továbbá a szociális környezet szerepe? Túl a pszichikus képességek, funkciók kialakulásán, mi szükséges még a felnőtté éréshez? Ki a „felnőtt” és ki a „nagykorú”? kérdések megválaszolása, kifejtése után elérkezünk a tanulmány legényesebb szakaszához, amikor Durkó a felnőtt legáltalánosabb személyi vonásait nyolc pontban foglalja össze, elemzi azokat és vonja le a konzekvenciákat.

4. Cselekvési edzettség, kitartás és kiteljesedett időérzés.

5. Nézetek, jellem, emberi magatartás állandósulása, az egyéniség végső kiformalódása.

6. A motívumrendszer kiteljesedése, az alsóbb és magasabb szintű motívumok harmóniája.

7. A tartós, egyenrangú emberi kapcsolatok kiteljesedése, a párválasztásra és családalapításra való érettség, a sokrétű viszonyrendszerben való élés és a fejlett alkalmazkodóképesség.

8. Önirányítás, önévelés képessége.

A tanulmány sok érdekes, ötlet-sugalló, azonnal hasznosítható megállapításra minél szélesebb körben várt ki gondolatokat, minél többen igényeljük e tanulmányt alapos ismeretét. Javaslom ezt nemcsak népművelőknek, de az önismeretre

igényt tartó „felnőtteknek”, és „nagykorúaknak” egyaránt.

Annyit azért mégis megjegyznék: elgondolkoztat, hogy a szerző kutatóbázisa, melyre hivatkozik tanulmányában, mindenkor a dolgozók iskolája. Nyilvánvaló, sok szempontból vizsgálható egy ilyen felnőtt csoport, mint teszem azt egy művelődési otthon felnőttkorú klubközössége, vagy szakkör, avagy a népművelés más típusú felnőtt csoportja. Az is bizonyos, hogy a tanulmány alapvető céljának lényegében ez a kutatóbázis is megfelel. Feltételezhető azonban, hogy a népművelés területéről szerzett információk sajátos színezettel vetették volna fel a problémákat, és a belőlük leszűrűt konzekvenciák és elméleti általánosítások konkrétan, szervezetenként kapcsolódóan a népművelés andragógiai elméletéhez és gyakorlatához.

A sorozat utolsó könyvének címe, melyet ismertetünk:

A népművelési szervezetek vezetésének néhány problémája

Szerzője Koczka László. A címben megfogalmazott szándékot, a jelzett probléma ismertetését, elemzését a népművelés tudománya, gyakorlata csak üdvözölheti. Ez esetben ismétlődő szándékú vállalkozásról van szó. A dolgozat a vezetéselmélet általános, vagy más területre kidolgozott anyagát, irányelveit vizsgálja a népművelési munka vonatkozásában, számba véve e munka specifikumait.

A sajátos jegyek számbavétele, azok helyes értelmezése, lényegi feltárása e vállalkozások sikerét, sikertelenségét döntően determinálja. Hiszen a tevékenység lényegét meghatározó specifikus jegyek és ezek összefüggései szabják meg az általános vezetéselmélet alkalmazását a népművelési tevékenységben.

Ez a bevezető, alapozó művelet — véleményem szerint — nem elegendő mélységű, a specifikumok értelmezése sok vonatkozásban a felszínen marad, nem tűnik elő e sajátosságok összefüggése, amelyben feltárlóznak e sokoldalú, összetett tevékenység lényege.

A lényeg pedig, amelyből minden jellemző jegy ered: a sokszektorúság (amelyet a szerző leszűkített értelemben használ), amely e tevékenység sajátos jellemző társadalmi karakterét meghatározza.

Sokszektorúság: a szerző ezt a fogalmat a népművelési szervezet és tevékenység jellemzésénél mindössze két sajátosságra redukálja: a tevékenység és az intézményhálozat sokféleségére. Véleményem szerint e fogalom tágabb és mélyebb értelmezése szükséges a lényeg feltárásához. A tervező, szervező, végrehajtó, ellenőrző munkához a szükséges személyi, dologi, szellemi, anyagi elemek java részét általában nem maga a népművelési apparátus (amely igen sok esetben csak egy személy!) szolgáltatja. Ezeket az elemeket a szűkebb-tágabb társadalmi környezet legkülönbözőbb szektoraiból, vagy azokról függően, vagy azok segítségével kell beépíteni a célra irányított tevékenységbe, vagy annak valamelyik feltételébe. Ugyanakkor e tevékenység társadalmi környezetének különböző minőségű és szintű szektoraival nemcsak mint a művelési elemeket, feltételeket biztosító, tevékenységet segítő, támogató tényezőkkel kerül kapcsolatba, hanem más relációban a társadalmi környezet különböző minőségű, szintű szektoraikhoz tartozó emberek a népművelés aktív vagy befogadó alanyaiként is hozzákapszolódnak a szervezethez. Ilyen módon nyert kettős hangsúlyt a társadalmi környezet, a „külső kör”. Így valósul meg a népművelői tevékenység állandó, ismétlődő (az apparátus, a „belső mag”) és változó, újuló (a társadalmi környezet, „külső kör”) oldalak kölcsönhatásában.

Az így értelmezett és lényegét kifejező sokszektorúság majd mind egyik elemével, megjelenési formájával, következményével találkozunk a tanulmány olvasásakor, de szétszórtan. Azokat a szerző általában nem a közös lényegi jellemzőiből vezeti le. Ezért marad el e sajátos vonások mélyebb értelme-

zése, egymásra utaló, egymásra vonatkoztatott meghatározása.

A következő hét fejezetben a szerző kifejti: a népművelési szervezet és tevékenység sajátosságait mindegyikben alakítja, formálja a maguk arculatához a vezetéselmélet általános törvényei. Dolgozatában nagyobb teret szentel az információs elmélet ismertetésének és alkalmazásának; felveti a hatásmérés problémáját, részleteiben is ismertet, elemzi a népművelési szervezet vezetésének egyik alapozó műveletét, a tervezést.

Részleteiben számos hasznos, érdekes, fontos útmutató, problémafelvetést, meglátást tartalmaz a szándéka egészében dicseztetéses dolgozat. Plasztikus a teremtő és a népművelési szervezet belső munkájának, külső körének összevetése. Helyes és a gyakorlatnak nagyon tanulságos a funkció-struktúra dinamikus egyensúly törvényének aláhúzott hangsúlyozása. Nagyon élő, megszívlelendő és elgondolkoztató e törvény érvényesülését akadályozó, a korszerű, eredményes működést gátló „nagytermes” művelődési otthonok példázata.

Magam részéről polemizálok az a megállapítással, hogy a funkció-struktúra dinamikus egyensúly törvényének az alkalmazása a népművelésnél még csak kísérletként tehető. Egy-két éves gyakorlat után mindegyik népművelő a maga kárán megtanulta, tehát tudja: ha a kapott, vagy kitűzött feladat (cél) elvégzéséhez (eléréséhez) a szükséges feltételeket (strukturális elemeket) nem tudja a megoldás folyamatához (a funkcióhoz) megfelelő módon és mértékben biztosítani, ha nem tudta ezeket egy célra szervezett „struktúrába” építeni-szervezni, a kudarc bekövetkezett, az eredmény (külső-belső) elmaradt.

A tervezőmunka vezetéselméleti megalapozását, módszerét kiegészíteném a következőkkel: a társadalmi környezetről begyűjtött információk, adatok feldolgozásának fő célja az, hogy az adott társadalmi környezet olyan összefüggéseit tárja fel elsősorban, amelyekre a művelődési terv építhető. Ezekre az összefüggésekre épített konzekvenciák, művelődési feladatok töltik majd meg konkrét tartalommal a fölöttes szervek által megfogalmazott, általánosabb társadalmi szükségleteket formuláló irányelveket.

Az országban az „első vonal”, a művelődési otthon-hálózat egységének apparátusa javarészt egyetlen személyből áll. Ezeknek csaknem kétharmada úgynevezett „reszfog-lalkozású”, azaz mellékállás formájában látja el jól vagy rosszul, vagy sehogyan e jelentős és bonyolult társadalmi feladatot. Ez a valóság által determinált situáció a népművelés vezetéselméletének sajátos adaptációját kívánja. E tanulmányban erre a tényre csak utalás történik. Az adaptáció elmarad.

Koczka László dolgozata az általam látott és ez ismertetőmben részben kifejtett problémái ellenére mindenképpen hasznos olvasmánya lehet minden gyakorló népművelőnek.

Thuróczi György

A Szabó Ervin-probléma

történetéből

Vegyük elsőnek Soós Pál tanulmányát, címe: A Szabó Ervin-probléma történetéből.

Szabó Ervin jelentős alakja nemcsak a magyar művelődéstörténetnek, közelebről a könyvtár-tudományának és könyvtárszervezésnek; rövid, munkával zsúfolt és betegséggel terhelt életútja (1877—1918) élvezet az Országgyűlési Könyvtár-gyakornoki tisztségétől a proletárforradalmár országosan ható, nemzedékekben tovább munkáló tevékenységéig. Szabó Ervin életművének sok fejezetét élé lehet írni ezt az idő- és helyhatározót: legelőször Magyarországon. Így például: legelőször Magyarországon ő művelte tudományosan a marxizmust, legelőször Magyarországon ő ismerte fel a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jelentőségét, legelőször Magyarországon ő dolgozta ki a modern könyvtárkultúra elveit, széles körű közművelődési könyvtárhálózat tervét (amely csak a felszabadulás után valósulhatott meg).

A kommunista mozgalom számára nagy értékű és nagy terjedelmű, sokoldalú, és bonyolultan szerteágazó, problémáktól nem mentes életművet hagyott hátra. Ez az örökség nagy érték, jelenünkig ható tanulságokkal telített várja a teljesség igényű kritikai feltárást. Ennek előmunkálatát kezdi el Soós Pál e rövid tanulmányával: „megpróbálja feltérképezni és felvázolni a felszabadulás előtti kommunista irodalom legjellegzetesebb Szabó Ervin értékeléseit”; a halált követő, 1918-as nekrológtól egészen Révai József 1940-ben írt értékeléséig.

Soós Pál tanulmányának terjedelme e hosszú, bonyolult, sok ágú problémátörténet egybefogását tömörre parancsolja. Ez magában hordozza a broszúraszerű egyszerűsítés veszélyét, az érthetlenné váló szükséztávúságot. Nos, én magam részéről azt vallom, hogy Soós Pál nemcsak hogy elkerülte ezeket a veszélyeket, de a maga tömörségében egyezre ke a plasztikus portré is kihámoz az anyagból: a kritikus által látott Szabó Ervin és a kritikus szellemi harculatát. A kettős szellemi portré mögött mindig ott van a kort karakterizáló vázlat, a magyarországi osztály- és politikai viszonyok, a hazai és a nemzetközi osztályharc legfontosabb erővonalai, a kommunista mozgalom sorsfordulói, belső problémái. Ha ez a márkás háttérvázlat segíti is az olvasót mind a két portré, a kritikus és a kritizált portréjának megértésében, ez a segítség soha nem je-

Régi iskolai fegyelmezés

Más jellegű iskolatörténeti kutatómunkám anyaggyűjtése során olyan anyagra bukkantam, amelyek gondolatomban — akarva akaratlan — egyre jobban előtérbe kerültek. A testi fenyítésről kívánok szólni, amely az elmúlt évszázadokban szabályokba rögzítette a fegyelmezésért kiróható ütések számát, nagyságát, az üthető testfelületek és a verések idejét; a tanulók püföléséről, amely negyedszázaddal ezelőtt még intézményes nevelési módszer volt iskoláinkban.

Sok olyan emlékkép is felmerül bennem — sajnos — amikor kezdő pedagógus koromban több szülő azzal a nem leplezett céllal kerestem fel, hogy mindazt a verési munkát, gyermekükre kiróvándó napi „fejadagot”, amit eddig otthon ök mértek ki, ezután én lássam el.

Ezek a szülők egytől-egyet az az antihumánus szemléletet képviselték és képviselik, hogy „annak idején” őket is megrakták, elpüfölték, lepofozták és mégis milyen „derék emberek” lettek. Apáról fiúra szállt ez a káros, a gyermek nevelését mélyen félreértő és a gyermek egyéniségét sértő pedagógia, s a veréssel nevelési módszer öröklött és öröklődő tulajdonsága lett az emberek egy jelentős csoportjánál.

Társadalmi gyökerei elég mélyek és úgy látszik maradandóak. Jelen esetben — terjedelmi kötöttségek miatt — nem áll módunkban bemutatni azt az utat, amely az ókori városállamból, Spártából elindult, ahol a lykurgosi alkotmány értelmében a legkisebb fegyelmeztést is súlyos korbácsbüntetéssel torolták meg. Lykurgos csak a kiindulási alap volt, az összes későbbi egyházi elmélkedő tőle, de méginkább a kereszténység első nagy pedagógiai teoretikusától, Szent Ágostontól merített, aki szerint a gyermek eredendő természete, általános romlottsága következtében hajlik a rosszra. Véleménye szerint a játék a léhaság és a szellemi gyengeség jele, így szükség van rá, hogy gyakorta megfenyítsék, szigorúan fegyelmezzék.

Szent Ágostontól kezdve az összes középkori egyházi iskolában alapvető fegyelmezési eszköz lett a testi fenyítés. Rendszerre vált és az iskolák egyik jelentős ünnepe lett a „virgídemia”, a „virgács ünnepe”, amikor a tanulók tanítóik vezetésével kivonultak az iskolát környező erdőbe és ott kivágták azokat a vesszőket, amelyeket az iskolában meghatározott időben testi fenyítésükre használtak fel. A reformáció után protestáns iskoláink is átvették ezt a szokást, de nemcsak fenyítésre alkalmas vesszőket kellett vágniok, hanem az iskola takarítására szolgáló seprűnek valót is. Iskolatörténetünk erre több esetben is utalnak.

Korai iskolatörvényeink kivétel nélkül foglalkoznak a testi fenyítéssel. Az 1585-ben kiadott pápai református főiskola törvényében az *Osztálytanítók tiszte* alatt a 32. törvény a következőket írja: „Távol legyen a mérték nélküli szigorúság, ezért a paeceptor a növendékeket nem kegyetlenséggel, hanem szelídséggel, nem annyira veréssel, mint erős szavakkal nevelje, s ha mégis verésre kerül a sor, azoknak alfelét, ne fejtét üsse, vesszővel vagy korbáccsal, nehogy gondatlanság vagy túlságos kegyetlenség miatt a szülőknek panasza ok adassék, a mi iskolánkra pedig valami szenny tapadjék.”

A debreceni kollégiumban a pénzbírságolás — mint fő büntetési eszköz — mellett a legismertebb a megvesszőzés, megpálcázás és a megkorbácsolás volt. Ez érvényes volt nemcsak a kisdiaákokra, hanem a szeniorra is, akit ha tisztével össze nem egyeztethető magatartást tanúsított vagy szabálysértést követett el, ugyanúgy megvesszőztek, mint az alája beosztott diákokat.

A XVIII. századtól kezdve nagydiaákat már ritkán vesszőztek, de a kisdiaákok még bőven kaptak az „áldásból” századunk első évtizedeiben is. Az egyházi fegyelmezés gyakorlásának és a hittétellel való összekapcsolásnak durva formája élt abban a szokásban, hogy a vétkező kisdiaákat az istentisztelet végén verték el, meghozta nyilvánosan.

Tévedés volna azt hinni, hogy a veréssel nevelés csak a jelentősebb iskoláinkban volt bevett szokás. Valamennyi iskolánk túlságosan is sző szerint értelmezte a Példabeszédek könyvét: „Aki megtartoztatja az ő vesszejét, gyűlöli az ő fiát, aki pedig szereti azt, megkeresi őt fenyítéssel”, s mindezt azért teszik, mert „a gyermek elméjéhez köttetett a boldogság, de a fenyítés vesszeje messze elújíja őt tőle”.

A verésre való bibliai serkentés azután komolyabb formákban is megnyilvánult. A kegyetlenség és a szidalmazás különös nemét egyesítette az egyik derecskei tanító, aki a következő feljegyzést készítette: „Ambrosius Fejes ... miatta 1776 májusában »sessio habita est extraordinaria«, minthogy egy szolgáló gyermeket, oskolabelit, Miskolczi Mihályt, ki a tiszteletes Balog Péter inasa vala, igen nagyon megkínzott, tizenennyolcat csapván rá, sőt szitkozódni is szokott ilyen formával: a tatár mécselje fel a lelked zsírját.” (Jegyzőkönyvi bejegyzés Derecske, 1776. május.)

Az ilyen túl szigorú bánásmód ellen, amely már meghaladta a bibliai vessző használatát, többen is felléptek. Ilyen volt például Tóth Mihály, aki 1797-ben az iskoláknak kiadott Útmutatójában így ír: „A büntetés után nem kell a csendes sírást megtiltani a gyermeknek,

mert az erőszakos önmegtartóztatás az egészségnek is káros lehetne. Akkor kell csak azt megtiltani, mikor macakcságból, vagy nagy bömböléssel sírna a gyermek truccra. A verés után a vesszőt meg kell csókolgatni” — írja Tóth Mihály. Erdemes meditatálni ezen a szemléleten is.

Ismeretes fegyelmezési módszer volt a „tégálával való megmosdatás” is, amikor a tanuló arcát két oldalról téglával közé fogták és azzal dörzsölték. Ezt a fegyelmezési módszert alkalmazta például Fogarassy Pál rektor Hajdúbágyoson, ahol az egyik tanácsos gyermekét „megmosdatta”. (Jegyzőkönyvi bejegyzés Hajdúbágyos, 1824. nov.)

Mindezeknél sokkal tanulságosabb és az iskolatörténeti emlékek között is kiemelkedő helyet foglal el a zsákai egyház iskolák részére kiadott „Büntetési tarifája” 1817-ből, amelyben tételek felsorolásában látjuk, milyen fegyelmeztetéseket kaptak hat vesszőcsapást vagy korbácsütést a tanulók.

1. Aki a templom kerítésébe megyen tekézni, játszani, aki ottan a templomra, toronyra hajgál, a toronyba felmegyen, annak hat vessző adatik.

2. Aki szemérmetlenül és tisztességtelenül rútat cselekszik, annak hat vessző vagy korbács adatik.

3. Aki az utcán nem köszön, verekedik, birkózik, hajgál, kiabál, télen pedig iszomkodik (csúszkál), az ilyen hat jó vesszővel vagy korbáccsal megveretik.

4. Aki valami kárt téveszen az épületekben, ajtó, ablak, szék, asztalokban, azonkívül hogy a kárnak árával tartozik, meg is vesszőztetik hat vesszővel.

5. Senkinek sem szabad kést, villát, acélt, kovát az iskolába behozni. Akinél ilyen találtatik, hat vesszővel vagy korbáccsal büntetetik meg.

6. Senkinek fürdeni menni nem szabad, mert keményen megbüntetik.” (Jegyzőkönyvi bejegyzés Zsák, 1817. dec.)

Mindezeket csupán egy elgondolás alapján eleveztük fel. Szocialista nevelési rendszerünkben — különösen iskoláinkban — tilos a testi fenyítés. Ezen általános elv ellen a verésre hajlamos szülők — napjainkban is — gyakran tiltakoznak.

Makarenkó a „nevelőhatások összességét” tekinti a fegyelmezés teremtésének eszközeként, s ennek a folyamatnak nemcsak az iskola, hanem az otthon is szerves része. A családi és az iskolai nevelés egysége teremtheti csak meg az öntudatos — és nem a verésen — alapuló magasszintű, és a közösség érdekében szolgáló fegyelmeztetést.

Dr. Földesi Béla

Ferencz S. István: Itthon vagyok

(ŐSZI PASZTELLEK)

Útjaimról hazazúzott a nyugtalanság látó-szemem, eddigi életem. Kút-mély az álomom, mi eddig védett s hazahozta napszámos népemem. Itthon vagyok s a szeptemberi rőt melegben békén legeg a szendergő birkanyáj, amely szakadéka ugrik, ha kell egy pléh külös berbéc után. Lenge ökönyálon ring a rozsdás őszi táj, akár egy bölcső a ház gerendázatán. A szérűn megrokkanna állnak az asztagok, báránybőr kucsok nyugszanak így ebéd alatt a pitvaron. Alkonyatba roggyan a falu, mint tomporára a ló, s belőlem a szügy-örölő szorongás, nem álmodt, iszapot merít. Itthon vagyok, én a fájdalom-erős-kódarab, hit-erős-testéből szakított ki e vizmosásos föld, Kőből lettem, kővé váltam, Magamban vagyok egyedül.

JÓZSA JÁNOS: SZEPTEMBER

Boday belépett a bisztóba. Esős nap volt, a szél is fújt, mindenféle cserépdarabok potyogtak a tetőről, s Boday szenvedni akart. Az időjárás nem elégtette ki, valami belülről marta és még többet követelt, még sokkal többet. A délelőtti eltelt valahogy, alig gondolt valamire, s legfőképpen arra nem, hogy mi lesz délután. Meg este, meg másnap. Szóval nem szenvedett.

„De most!” gondolta elégedetten, mikor belökte az ajtót. Ahova betért, abban a bisztóban kétszer kell sorba állni, s Boday a sorban állást viselte el a legnehezebben. Ezért ment be. Mozdulatlanul állt egy darabig, felvillant benne, hogy háromszor is sorba állhat! Az ötlet eredetinek tűnt, és méltónak néhány perces meditatásra. Először sorba állna az ételkiadó pultnál, s közölről, hosszasan tanulmányozná az ételek nevét. A választékot. Aztán vissza a pénztárhoz, s onnan megint az ételkiadó... Hajlott arra, hogy kísérletet tegyen, de türelmetlenül felpillantott a falra. A válasz-

ték innen is jól olvasható volt, s így most már nem érezte sportszerűnek, ha mégis sorba áll. Bólintott, és odalépett a pénztárhoz. Néhány perc múlva rádöbben, hogy a pénztárfülkében nem ül senki. Ez feléltette. Visszament előző helyére, és megint rábólint a táblára. Úgy döntött, még sem brassóit fog enni. Jeladás volt az üres pénztár vagy ha nem, ő jeladásnak tekinti, ezzel is azzá teszi, más szóval beavatkozik a bisztó életébe, és kívülről értelmet visz egy esetleges, véletlenszerű és értelmetlen eseménybe.

„Mozduljon már!” Boday nem mozdult.

Flekkent nem hajlandó enni, ezzel elismerné vereségét. Flekken: az a vég. Családi asztaltól elzavart, vasárnapi ebédre lemaradt, mindenhol elment magánytól síró emberkének falatoznak a flekkent esős deken. Boday is magányos volt, de nem síró, hanem büszke magányos. Ósmagányos. Lám, most is bigygyesztett a flekkenre. „Nem, itt még nem tartunk!” Lendülettel mozgással be-

állt a másik pénztárbalok előtt kanyargó sorba. „Egy diplomata sertésborda, egy kenyér” — így szolt az ablaknál. „Egy diplomata, egy pék” — mondta unott hangon a pénztáros. „Ez jó!” ujjongott Boday. Egyszer jobban szenvedett. Most kell majd igazán koncentrálnia, jól sáfarkodni a kiküzdött,

Egyszer csak belebámult a tányérjába. Kettlen: egy sárga télikabátos, kis nyitott bajszú pofa, Boday így képzelte a kisvárosi szabókat 1910 körül, s egy másik, akiről leritt, hogy fodrász. Vagy ha nem, hát az akart lenni.

— Bocsánat — mondta a sárga kabátos, és Boday ke-

BIKÁCSY GERGELY:

Ebéd - diplomata módra

de nem igazán nagy szenvedéssel. Jól tudta, veszélyek fenyegetik. Ebéd után ő is, mint annyian, meglepődött és gömbölyű pocakú, mint órasebes nagyapja a százfördülőre ittelejtett fényképalbumban... Meg aztán, hogy tartósítsa a szenvedést estig? Fal állt előtte, melyet meg kell másznia. Nem baj, az emberekben biznia kell, s Boday tudta, hogy felebarátai nem hagyják cserben.

Ette az ételt, száraz kenyérral, piszkos villával. Ráhangyosított a villa fogai közé száradt rizsszemre; „ön itt?” — kérdezte ironikusan. Szerette a váratlan kérdéseket.

ze ökölbe szorult, torka összeszeszűkült — bocsánat, szabad megkérdeznem uram, mi a neve ennek a... A többit nem hallotta, füle zúgott, vére lüktetett, sírni támadt kedve. Ott kell hagynia az ételt, nem ebédelhet ma sem, pedig annyira ízlett.

— Diplomata sertésborda — mondta szárazon. Azok kettlen fél lépést hátrahúzódtak, s figyelmesen nézték Bodayt. Ő pedig mozdulatlan volt, kezében a villa, azon a diplomata egy darabja, meg a rizsszem. „Nem tudok enni tőlük” gondolta.

— Köszönjük, uram — mondta most a sárga.

— Bocsánat, uram — mondta a borbély — és jó? Boday eltolta a tányért: — Jó.

Aztán hallgatott, zaji csak belülről hallott. Nézte mereven a moszkos falat. „Jó étvágyat!” — hirdette egy mókás mosolyú kukta, és kuktasapkájára mutatott. Boday ezt a plakátot nézte, amíg azok el nem mentek. Akkor nagyot szivott a levegőből. „Jöhet a madártej!”

Tudta, hogy a madártejben tenyészik leggyorsabban a salmonella. Salmonella, Salmonella, ha lányom lesz, így fogják nevezni — néhlázot! Megkapta a madártejet, hosszasan nézte, nem látott benne semmi gyanúsat. Ez bizalmatlanná tette. Nem baj — vigasztalta magát, a mazsolát szerencsére kifejeztették. Pedig hogy szeretem a mazsolát!

Agját vérhullám öntötte el, mártogatni kezdte kiskanálát a fányérba. „Íze nincs” — mondta. Már majdnem megette, mikor azok kettlen visszajöttek.

— Szabad? — kérdezték. Boday teli szájjal hallgatott. „Idejöttetek a koszos diplomatákkal? Ide, hozzám? Hát ennyire újak

vagytok itt? Hát nem tudjátok, hát mégcsak nem is sejtitek?...

Azok meg kóstolgtatják, s eszik a kezdők örömeivel. Az újdonság izgalmaival. És beszélgetnek is lőlötte, halkán, mint akik nem akarják hangos szóval megtörni a diploma sertésborda körül lebegő hangulatot, és mint akik nem akarják őt zavarni. Ez a dolog rettenetesen dühítette Bodayt.

— Köszönjük, uram, nagyon izletes volt — hallotta nem sokkal később.

„Ízletes volt!” — sír fel valami Bodayban. — Maskor is ezt fogjuk választani. Viszontlátásra. Elmentek. Boday maradt. „Van ilyen?” — gondolta. „Van” — felelt önmagának, tanárasan. Am ekkor felkapta a fejét.

— Két diplomata sertésbordát kérek — mondja egy hang a pénztárnál, s az ételpultnál már be is kiáltják a konyhába: „Még két diplomata!”

Ez sok Bodayt nyugodt, csendes délután várja az utcán. Elállt az eső, elállt a szél. Ő úgy érzi, a nap első fele jól telt el, és megindul a folyam felé. A Dunának.

Szakmai divattudósítás

Az Országos Pályairányítási Főközpont igazgatója rémülettel nézett a számítógépes katódsíkára. A számítógépes katódsík éppen most fejezte be a pályaválasztási kérdőívek összesítését. Néhány perc múlva már ott hevert az irászatlan a som-mázat, amelyből kiderült, hogy az idén 47 560 fiatal jelentkezett a bölcsészettudományi egyetem volapük-flamand szakára, 23 ezren kívánják az afrikai orosz-lánvádaszatot tanulni, 9500 fiatal akar atomtudós lenni, 33 715 leány jelentkezett filmszártnak, 23 301 légikisasszonynak, 37 202 próbakisasszonynak. A többi jelentkezés a tévébemondó, a génes, a beatgátor, a nőorvosi és a kozmetikus szakma között oszlott meg. Másnap megjelent a sajtóban a Pályairányítási Főközpont közleménye, az alábbi szöveggel:

„Az idei pályaválasztási igények összesítése megtörtént. Az adatok alapján bi-

zonyos szakmákban túljelentkezés tapasztalható, míg más szakmák iránt — amelyekben pedig a népgazdaság felvevőképessége nagyobb — viszonylag mérsékelt érdeklődés tapasztalható. A Főközpont teljes mértékben méltányolja a fiatalok igényeit, ezért arra törekszik, hogy kinek-kinek egyéni hajlama szerinti vagy legalábbis ahhoz közelálló szakmát ajánljon. Kérjük a jelentkezőket, hogy pályaválasztási igényüket az alábbiak szerint módosítsák: a volapük-flamand karra jelentkezők felvételiket kérhetik a bentkereső szakmára, a filmrendezőnek készülő teherpályaudvari kocsirendezőnek, a kozmetikusok szobafestőnek satöbbi. Kérjük a jelentkezőket, hogy pályaválasztási kérvényüket a fentiek szerint módosítva 8 napon belül főközpontunknál nyújtsák be.”

Nyolc nap elteltével a posta nagyszámú kérvényt

hozott a főközpontba. További 3517 jelentkező kérte felvételét a tudományegyetem mélyléktan-lángossütési karára, 5387 csendes-óceáni korallszigeti kutatónak, 3615 pedig nagykövetnek és meghatalmazott miniszternek jelentkezett.

A Főközpont ezután a következő értesítést tette közzé a sajtóban:

„Befejeződtek a fiatalok pályaválasztási jelentkezései. A módosítások határideje lejárt. Főközpontunk messzemenően méltányolja a fiatalok hivatásérzetét. A viszonylag nagyszámú jelentkezésre való tekintettel a zsúfolt szakmákban igazságos felvételi rendszert kívánunk bevezetni. Példaképpen ismertetjük a „világkörüli utazó” szakma felvételi feltételeit:

A minimális pontszám 20, amelyből 10 az óvodai, 10 az általános iskolai és 10 a középiskolai tanulmányi eredményekből származhat.

A többi ötvenet a felvételi vizsgán kell megszerezni; a felvételi vizsga szóbeliből, írásbeliből és lábbeliből áll;

a felvételi vizsgán a jelentkezőknek meg kell felelniük minimális egészségügyi-fiziológiai feltételeknek, úgymint: három szem, négy fül, ötalkopotyuk. Minden jelentkezőnek biztonságosan kell ugrania a dupla rittberget.

Mindazon jelentkezők, akik a feltételeknek sikeresen megfelelnek, előfelvételt nyernek a szakma 1990-91-ben induló évfolyamának éjjeli levelező tanfolyamára.”

A sajtóközlemény nem tévesztette el hatását. A következő esztendőben a felsorolt pályákra már sokkal kevesebben jelentkeztek. Viszont 43 217 fű kérte felvételét hajóskapitánynak, 35 121 leány pedig fotóművelőnek, színes képeslapok címodalára.

Novobáczky Sándor

Vlagyimir Dezső:

Meglepetés

Odajött hozzám Borisz Szergejevics, és így szólt:

— Adjál egy rubelt. Allocskának születésnapja lesz.

Összekapartam utolsó vasaimat, de így is csak hetven kopejkát tudtam előgubérálni.

— Borja, harminc kopejka hiányzik! — vallottam be.

— Menj, és szerezz valakitől. Feltétlen!

— De kitől kaphatnék kölcsön? Fizetés előtt mindenki nekem vékony a zsebe.

— Ne sírj, hanem eredi.

Borisz kérelmetlenül volt. A pénz bekaszírozásában nem ismert tréfát.

— Nyikolaj — mondom a barátomnak —, adj harminc kopejkát.

— Egy rubelom volt, azt már leszurkoltam.

— Allocska javára?

— Természetesen.

— Mit gondolsz, kitől kérhetnék?

— Nem tudom.

Vakmerő lépésre határoztam el magamat.

— Allocska — mondtam —, milyen elragadóan bájos magam...!

— Legalább hét elején mondaná!

— Allocska, nem tudna kölcsön adni nekem harminc kopejkát?

— Tudok. De mire kell ilyen sürgősen?

Mondjam meg neki az igazat? Nem; az lehetetlen! Így a plafont nézve ezt válaszoltam:

— Egy doboz „Belomor” cigarettát kell vennem. Sőt, most látom, harminckettő hiányzik... —

— Őh, — mondta családótan.

Amikor aztán leszámolta nekem a harminckét kopejkát, már rá mertem nézni, és arra gondoltam, milyen kellemes meglepetés lesz neki, amikor munka után felköszöntjük majd, átadjuk neki az ajándékot. Erről az apró kis manőverről valószerűleg sejtelve sem leszek...

— Köszönöm, hálásan köszönöm, Allocska! — Már éppen búcsúzni akartam, amikor közel hajolt hozzám, és szinte suttogva mondta:

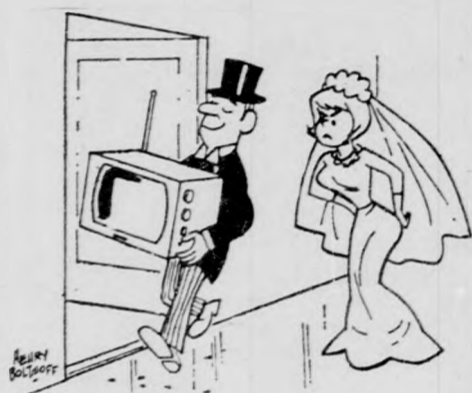
— Ma már tizenöt rubelt osztogattam széjjel. És akkor jön maga harminckét kopejkáért! Hát mire jó ez?

Erre én teljesen megzavartam.

— Nem tudom. Allocska, isten bizony nem tudom... de hiszen a kollektívánk olyan baráti... igazán, nem tudom... Figyelmesen nézett rám, megkért, hogy hajoljak még közelebb hozzá.

— Ön valóban nem tudja, hogy születésnapomra mivel akarnak meglepni? Én ugyanis egy pár túsarkú cipőt szeretnék. De vajon képesek annyit pénzt gyűjteni? Ön úgy gondolja, hogy igen?...

Fordította: Szigér Imre

KORTÜNET

— Most pedig először is megnézzük, drágám, a meccset...!

(A Wochenpresse-ből)

NEM ADJA ALÁBB...

— Tudja, nekem a balatoni villám is háromszobás...!

(Kallus)

KUOR

ÖNKISZOLGÁLÓ ITALBOLT

(Kallus)

KERESZTREJTVÉNY

KI SOKAT MARKOL

VÍZSZINTES: 2. Friedrich Rückert (1788—1866) német költő négyesoros versének kezdete. 11. Atomokat, molekulákat elektromosan feltölt. 12. Könnyű, nyomott mintájú gyapotszövet. 15. Visszaont! 16. Lángol. 18. Cséplési melléktermék (névelővel). 19. M. O. 20. Baljóslatú előjel. 23. Esz. 24. Kárára van. 26. A versidézet második sora. 28. Az Állami Népi Együttes tánckarának Kossuth-díjas vezetője (Miklós). 30. A galambnál kisebb madár. 31. ... édes (mesterkéltlen finomkodó). 32. S. L. 33. Hirtelen levez. 36. Visszavet! 39. ... Manchestornak. 40. Kenyérmagvak őrlését végző gép. 41. Feladatként rázó. 42. O. M. 44. Birósági ügy. 45. A Rajna 540 km hosszú mellékfolyója. 46. Bárium vegyjele. 47. R. I. H. 49. Róviden, utalásszerűen közöl. 51. Csapodár. 55. Független államokból álló világszervezet. 56. E jelenlegi évből való. 57. Filmszállag, sztar. 58. U. V. 59. Szándék. 61. Pályaudvar. 63. Késnek van. 64. A folyóvíz, a szél és a jég pusztító munkája a föld felszínén. 66. Meggyógyít. 68. Tiltó szócska.

FÜGGŐLEGES: 1. A versidézet negyedik sora. 2. Elismer, jutalmaz. 3. „A” szebbik nem. 4. Te és én. 5. Annak a tulajdona. 6. Foggal szakított. 7. Akol egynemű betűi. 8. D. P. 9. ... culpa. 10. Biborvörös szín. 13. Német város a Rajna mindkét oldalán. 14. Magasabb helyről levez. 17. Tevékenységi terület. 21. Én személyesen. 22. N. K. R. 25. Tiszteletbeli röv. 26. Téli sporteszköz. 27. A tűzoltó munkája. 29. Fundamentum. 34. A versidézet harmadik sora. 35. Távolkeleti félsziget. 38. Az ő társaságában. 41. Szovjet drámaíró (Felnézők a gyerekek). 43. Becézett Mihály. 45. ... alkohol (faszszék). 46. Mozgásra képtelenné válás. 48. Szaporán beszélő. 50. L. R. D. 52. Ellenfétes kötsző. 53. Római császár. 54. A páratlan ujjak alrendjébe tartozó állat. 60. T. I. I. 62. Középső Veszprém megyében. 63. Budapesttől délre eső község. 65. O. S. 66. Kicsinyítő. 67. Ugyanott röv.

Beküldendő: a vízszintes 2. 26. függőleges 34. és 1. számú sorok megfejtése.

B. J.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
11							12		13	14	
15				16			17		18		
19					20	21	22		23		
24		25		26				27			
28			29			30				31	
32			33	34	35			36	37	38	39
			40				41				
42	43		44			45					46
47		48	49		50			51	52		
			53					54		55	SZ
			56			57					58
59					60			61	62	63	
					64			65	66		67
											68

Cseregyerek

Hadd tanuljon a gyerek könnyen, gyorsan és főként ocsón idegen nyelvet.

Először a japán nyelvre gondoltunk, mert azt kevesen beszélik. Később a hátsó nyugat-indiára szavaztunk, mert azt kevesen értik, és így fel sem fog tűnni, ha a gyerek eleinte hibás kiejtéssel beszél. Végül mégis a német nyelvvel maradtunk.

Hivatali főnököm sógorának szomszédja révén, akinek féltettvére a világháborúban leventeoktatóként odakinn járt, találtunk is egy levelezőpartnert a mi kis második osztályos Pistikénknek. Éppen írni akartunk a címre, amikor megjött a javaslat: két hét nyaralás ott, két hét itt.

Csak erre vártunk. Két hét a mi Pistikénknek odakinn, idegen környezetben! Mire hazajönnék a kis barátjával, perfectül fog beszélni, de az is lehet, hogy németül is tud majd.

Izgatottan vártuk szegénykém a repülőtéren. Jött is, kéz a kézben egy torzonborz huligánal. A levelezőpartner tévedésből húsz évvel volt idősebb Pistikénkénél, egyébként azonban nagyon jól megértették egymást.

Eredetileg úgy terveztük, hogy a gyerekek majd Pistike 18 éves nővérekének szobájában alszanak. Ezt gyorsan megváltoztattuk azzal, hogy majd az anyjuk alszik a gyerekekkel. Hans-Joachim megvelem, a hitvesi ágyban.

Az első ölekezésből zavartan bontakozott ki Hans-Joachim, mintha

tük, hogy a gyerekek majd Pistike 18 éves nővérekének szobájában alszanak. Ezt gyorsan megváltoztattuk azzal, hogy majd az anyjuk alszik a gyerekekkel. Hans-Joachim megvelem, a hitvesi ágyban.

Az első ölekezésből zavartan bontakozott ki Hans-Joachim, mintha

tük, hogy a gyerekek majd Pistike 18 éves nővérekének szobájában alszanak. Ezt gyorsan megváltoztattuk azzal, hogy majd az anyjuk alszik a gyerekekkel. Hans-Joachim megvelem, a hitvesi ágyban.

Az első ölekezésből zavartan bontakozott ki Hans-Joachim, mintha

tük, hogy a gyerekek majd Pistike 18 éves nővérekének szobájában alszanak. Ezt gyorsan megváltoztattuk azzal, hogy majd az anyjuk alszik a gyerekekkel. Hans-Joachim megvelem, a hitvesi ágyban.

Az első ölekezésből zavartan bontakozott ki Hans-Joachim, mintha

Miskolczi Miklós